

הישיבה

מוקד הישיבה לרשותך: 18-20-1800

י"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 96

הקמצן הכי גדול, כשבבית שלו נשבר איזה כלי אי אפשר לעמוד בד' אמותיו מרוב הקפידא שיש לו, אבל בחתונה למשל, כשנשבר כלי הוא צועק "מזל טוב". כמו"כ יש כאלו שהם לא בעלי חסד כ"כ, ואעפ"כ בחתונה של ילדיהם הם מקדמים במאור פנים את אורחיהם ומזמינים אותם בנדיבות "בא שב תאכל" וכדומה. מה קרה, וכי פתאום נהיה מכניס אורחים?

מרחן המשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א על ההשפעה של השמחה על הבין אדם לחבירו

...באמת כל מה שאנחנו לא שמחים, לא שבעי רצון, נובע מזה שאנחנו חושבים שאין לנו את מה שצריך להיות. לכן בא חבוקוק והעמידן על אחת "צדיק באמונתו יחיה" (מכות כ"ד), מה זה יחיה, יחיה איז דער טייטש הפשט הוא "וחי בהם", להיות בחיות, מיט א לעבדיקייט, עם שמחת חיים, בא חבוקוק והעמידן על אחת, צדיק באמונתו- יחיה!

אדם שחי בצורה אמיתית הוא יודע שהכל זה מעשה השי"ת, והקב"ה מנהיג את הכל לטובה, ולכל אחד מה שטוב לו. ניקח דוגמא אחד הולך ברחוב ומחליק על קליפת בננה, מעניין לא ידעתי שזה ה"שעשה לי כל צרכי" היום... אבל אזוי ווייזט אויס, כך זה האמת שהצורך שלי הוא להחליק כעת על קליפת בננה.

מי שחי כך, עם האמונה הזו, עם בטחון כזה בהשי"ת, שכל מה שנעשה איתו-כל מה שיש לי, זה "כל צרכי", נמצא כל ימיו בשמחה, בסיפוק, מיט א צופרידנקייט.

מכאן אבן פינה לכל הבין אדם לחבירו, כי הבין אדם לחבירו תלוי הרבה בשביעות רצון של האדם עצמו ובמצב רוח שלו.

אפשר לראות את ההשפעה של השמחה על הבין אדם לחבירו בחתונה למשל, הקמצן הכי גדול כשבבית שלו נשבר איזה כלי אי אפשר לעמוד בד' אמותיו מרוב הקפידא שיש לו, אבל כאן בחתונה כשנשבר כלי הוא צועק "מזל טוב". כמו"כ יש כאלו שהם לא בעלי חסד כ"כ, ואעפ"כ בחתונה של ילדיהם הם מקדמים במאור פנים

את אורחיהם ומזמינים אותם בנדיבות "בא שב תאכל" וכדומה. מה קרה, וכי נשתנו מעשה בראשית, וכי פתאום נהיה מכניס אורחים. רואים בדוגמאות אלו שאם אדם חי במצב רוח טוב, נמצא במצב קצת יותר מרום מעל היום יום, הכל נראה אחרת. הבין אדם לחבירו אחרת, הכל טוב יותר.

וזהו הטעם שקבעו שבע ימי משתה בשמחת חתן וכלה, כדי שהשמחה הזו תשפיע על כל החיים, שבעה ימים זה כל החיים, שבע ועוד שבע ועוד שבע, שהמבט הזה השמחה הזו תהיה כל החיים.

"מזמן עמדי על דעתי כבר צלצלו באוזניים שלי השם שלו. קראו לו בישיבה שם חיבה, צלק'ה דער עילוי. הוא היה אחד העילויים בישיבה, מהמפורסמים שבהם. עם השם שלו האכילו ילדים: 'תאכל טוב, תוכל להיות כמו צלק'ה'. כך אמרו אימהות לילדים קטנים. שמו לא פסק מלהצטלצל אצל כל יושבי שער

משא מופלא ממרן ראש הישיבה הגרב"מ אזרחי שליט"א
כיצד לזכות לסייעתא דשמיא בחשקה של תורה

"כשהוא היה אומר את השטיקל תורה בהתלהבות שלו בסדר שלו, היה תמיד נראה הסדר אריח על גבי לבניה. היו אילו הכישרונות שלו, הקב"ה נתן לו כישרונות מיוחדים, אבל הוא לא הסתפק במה שהוא קיבל. הוא שכלל אותם.

"אני זוכר, אחד הילדים שלמד בישיבת חברון - משום מה הוא הגיע באותו יום בצהריים הביתה והאמא קראה מהר מהר, כבר הכנתי לך בגדים של שבת תלך לחתונה. והילד שאל של מי החתונה, האמא אומרת לו, של צלק'ה. והילד שואל, למה שאני אלך? והאמא אומרת לו: אני אומרת לך - לך, והוא הלך.

"כשהוא חזר שאלו אותו מלמעלה - נו מה היה? הוא אומר, באתי לשם וראיתי את רבי בן ציון ידלר, המגיד של ירושלים עומד על השולחן ואומר: א' י' א' י' אי איזה קידוש ד', איזה קידוש ד', התדעו מהו הקידוש ד'? הקב"ה בירך את אדון וכסלר, הוא הצליח בנכסיו והוא הלך והקדיש עשרת אלפים לירות לעילוי של הישיבות שנקרא צלק'ה! ואותה אמא אמרה בשביל זה שלחתי אותך, כדי שתשמע את זה".

"מה היה הסוד של הצמיחה והגדילה שלו, מה אנחנו צריכים ללמוד?

"התאספנו כאן לזכרו של אדם שהיה דמות פלא בחייו", סיפר מרן ראש הישיבה הגרב"מ אזרחי שליט"א, במשא התעוררות מיוחד בהיכלה של ישיבת "יד אהרן", לרגל היארצייט של הגאון הגדול רבי בצלאל ז'ולטי זצוק"ל.

"במשפטים קצרים הייתי רוצה לבטא את מה שנשאר מזיכרוננו שכדאי ללמוד מדמותו כדי ללמוד ממנה לחיים טובים ולשלום. אל תתפלאו שאני אומר לכם כי דמות פלא היתה דמותו של הגאון הגדול ר' בצלאל. אנחנו זוכרים אותו היטב".

"זכיתי להיות קרוב אליו, מזמן עמדי על דעתי כבר צלצלו באוזניים שלי השם שלו. קראו לו בישיבה שם חיבה, צלק'ה דער עילוי. הוא היה אחד העילויים בישיבה, מהמפורסמים שבהם.

"אני אומר תמיד לבחורים. אין אמא בישראל שאינה רוצה לראות את בניה גדלים אנשי שם, אין אמא בישראל שרוצה לראות כך את בניה שלא השתמשה בצלק'ה כמודל. עם השם שלו האכילו ילדים: 'תאכל טוב, תוכל להיות כמו צלק'ה'. כך אמרו אימהות לילדים קטנים. שמו לא פסק מלהצטלצל אצל כל יושבי שער. כשנכנסתי לישיבת חברון הייתי חודשיים אחרי בר מצווה, הוא כבר היה מאלה המפורסמים המבוגרים מבוגר בתואר.

"יש דין של הידור מצווה. זה קלי ואנווהו טלית נאה ספר תורה נאה. אני חושב שהוא חידש את העניין הזה של שטיקל תורה נאה. היה מוציא מתחת ידו כח דבר שהוא בנאי לתלפיות מן המסד עד טפחות. כשהייתי שומע ממנו איזה דבר תורה היית מרגיש שהוא בנאי לתלפיות. כל שאלה נאמרה במקום הנכון לאומרה ובמקום שהכי נח לשמוע אותה.

היכן שהיא מצלצלת הכי טוב. והיסוד נלקח מהמקום ההוא דווקא משום שמשם אפשר יותר ויותר להצטעצע בו.

"הוא היה בונה מערכות של חידושי תורה בכל התורה כולה, הדברים שלו כשהוא עוד היה צעיר לימים היו מודפסים במקומות היוקרתיים ביותר והיו מחזרים אחריהם להדפיסם. הוא ידע ש'זה קלי ואנווהו' בשטיקל תורה חשוב לא פחות, מאשר ב'טלית נאה'.

**"מה היה הסוד של הצמיחה
והגדילה שלו, מה אנחנו
צריכים ללמוד? כולם
יודעים שצריך סייעתא
דשמיא - בלי סייעתא
דשמיא שום דבר לא אז. האם
יש באיזשהו מקום כללים,
מרשם, איך לקבל סייעתא
דשמיא?"**

שלו. אנחנו נמצאים בישיבה, בישיבה לומדים לבנות את הבניין העצמי בעזר ד' יתברך, אלא שיש לי על זה שאלה אחת קטנה, למה קוראים לזה סייעתא דשמיא? סייעתא הרי הפירוש שלו שזה עוזר, זה רק עזרה? הרי הוא מוליך אותנו? התשובה היא, אין לנו מושג כמה ערך יש לרצון.

מישהו זכה ונהיה גאון כמו ר' בצלאל ז'ולטי זצ"ל, מה חלק הרצון בגדילה הזאת. לעומת כל החלקים האחרים כולל החלק שנקרא סייעתא דשמיא? אומרים לך כאן חז"ל שיעקר העבודה, ואתה צריך לדעת את זה, זאת עבודה קשה ומעייפת, - זה הרצון, שקיעות. על הדברים האלו צריך לעורר בדורות האלה. לא רואים את זה הרבה. לשקוע בלימוד, הכוונה להיות כל כולך במטרה זאת, לעשות הכל רק כדי ללמוד, להתנגן ביחד עם הקושיא של רבי עקיבא אייגר, לחשוב עליו, לרצות שזה יהיה ברור וישר. ושתוכל גם להסביר אותו בבהירות לאחרים. החלק הזה הוא כל כך גדול, עד כי החלק האחר נקרא רק סייעתא דשמיא - זה הפשט.

מי נתן לך את הראש, את השכל, מי הפנה אותך למקום תורה מי נתן לך את כל האמצעים לגדול, אבל מי עושה מכל זה את הגדולה אין זאת אלא השאיפה! צריך לחשוב על זה: "בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכים.

(מגזין במה כסלו תשפג)

כולם יודעים שצריך סייעתא דשמיא - בלי סייעתא דשמיא שום דבר לא אז. האם יש באיזשהו מקום כללים, מרשם, איך לקבל סייעתא דשמיא?

"אראה לכם שזה כתוב, בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכים אותו - זוכה לסייעתא דשמיא. כתוב כאן שאם אתה רוצה למשוך אחרך את הדבר הזה שנקרא סייעתא דשמיא, מה אתה צריך לעשות? - לרצות.

"אבל לרצות, שהרצון הזה יתנקז לאיזו שאיפה, תדעו לכם שהאדם הזה רצה'. האדם הגדול הזה שנקרא רבי בצלאל הוא רצה', שאפועמל, למד יומם ולילה חשב יומם ולילה והעמיק יומם ולילה. כשהוא ראה איזה דבר טוב שמצא חן בעיניו הוא מיד חשב איך הוא גם יכול להשיג את הדבר הזה, השאיפות הרוחניות שלו היו נמרצות ביותר."

"ראיתי איך הוא מתפלל בעודו בחור - איך שנכנסתי לישיבה שמעתי את השם הזה - ראיתי איך הוא מתפלל, הוא ישב במזרח - הבחורים המבוגרים והחשובים יודעי התורה והיראה היו יושבים במזרח, זה כנראה עוד מהזמן של הסבא מסלבודקא - איך שהוא היה מתפלל, לא סתם - ראו שהוא 'מתפלל'.

"אדם רוצה ושואף, כשאדם מקדיש את מה שיש לו ועובד עליהם, עמל רב בלימוד, זהו המתכון של האיש הזה, וזו היא זכותו שישמעו את זה בחורים נפלאים ויחקו את זה שגם יקבלו איזה חשק 'להיות', חשק אמיתי לצמוח להיות. קרוב לריבוננו של עולם, לגדול באמת.

"וזה החשוב ביותר, כשבחור מתמלא בחשק התורה, זה תוצאה מהתגשמות או בדרך להתגשמות של השאיפה הזאת של 'בדרך שאדם רוצה'. יושבים ולומדים מתוך חשק, בחום ואכפתיות - אכפתיות זה לא דבר של מה בכך. גם זה משהו שהתמעט במשך הדורות, בדורות של פעם מישהו היה אומר לידם דבר תורה היה אכפת להם. לא נשאר אדישים, אלא שמעו והגיבו, הם שואלים. ואם הם בכל זאת לא הבינו הם שאלו שוב, ואם הם חשבו שזה לא נכון הם צעקו שזה לא נכון - מתוך אכפתיות.

מקפידים על יושר השכל מקפידים על דרך שתהיה בתוואי, בדרך אבותינו, אנחנו לא יכולים לסלול דרכים. אנחנו הולכים בדרכים שסללו למעננו.

"לא באתי ללמד אתכם איך ללמוד, בשביל זה יש לכם ראשי ישיבה מהם אתם צריכים לשמוע איך ללמוד. אני רק בא לומר איך הם הרשמים שנשאר לי מדמות הענק שנקראת ר' בצלאל ז'ולטי. יש עוד צדדים - צדדי העשיה שלו, צדדי ההנהגה שלו וצדדי החסד

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

"את החומרות של ה'חזון-איש' - שאסור להשתמש בחשמל בשבת, שצריך לעשר כל דבר ועוד כהנה וכהנה - כולם יודעים. אך מה היה ה'מוטו', העוגן המרכזי בבית שלו, את זאת לא כולם יודעים. במחיצתו של ה'חזון איש' יכולנו לחוש באוויר ולממש בידיים את התביעה שבקעה מכל ההנהגה ואורח-החיים שלו - "זייט גוטע מענטשין"... ["היו אנשים טובים"]

אלומות אור על מידותיו הנאצלות של הגה"צ רבי משה טורק זצ"ל

הביטחון והאמונה בישועת ה'. גם ידע לעמוד לימנם בעצה ותושיה, באומר וגם במעש!

מנוחת הנפש

רבי משה היה בעל מנוחת-נפש. שלט בעצמו והיה מחשב את דרכיו. ילדיו מעידים, שככל שבגרו והבינו בעצמם את מצבי החיים וקצב השינויים המתחייב מהם, ידעו לזהות יותר ויותר את התכונות הללו אצל אביהם. כמעט כל מהלך או תגובה שלו היו פרי של מחשבה. ולא רק בחינוך, שהיה ה'מקצוע' שלו, אלא כלל הליכותיו ואף דיבורו היו מחושבים מאד.

בפנקס מתקופת היותו בחור או אברך נמצא שכתב לעצמו 'קבלה': "להתרגל לחנך את עצמי להיות רגוע, עם מנוחת הנפש".

מספר תלמיד, רבי אריה פרייזר שליט"א: "בעודי הולך איתו לאוטובוס, הגיע זה לפתע. התחלתי לרוץ, אך הוא אמר לי: 'חבל להפסיד את שלוות הנפש בגלל אוטובוס', והמשיך לצעוד בנחת".

היה רגיש ביותר לצער הזולת ועורר את כוחות נפשו ללחוש אותו בתוך הלב ולהשתתף בסבלו. טוהר ליבו ומצפוננו הביאו אותו לעיתים מזומנות להזיל דמעה ולהיאנח על צרות הכלל וצרות הפרט.

לאחד הנכדים רבי יעקב ב"ר דוב טורק שליט"א שהציע לו פעם עזרה בענין אישי כלשהו, אמר: "אני רואה שיש לך רגישות לשני.

מתוך כלל הליכותיו של רבי משה עם הבריות השתקפו מידות נעלות. קנייניו בתורה וביראת-שמים צירפו אותו מכל סיג כזהב נקי, ומהווייתו זהרו אלומות-אור של טוב-לב שופע, חן וחסד. הבאים עימו במגע, ולו קל ואקראי, נשבו בקסמו האישי, האצילי, שנגה עליהם מאורו הפנימי.

היה רגיל להתבטא, כי הדבר העיקרי שזכה לראות ולספוג באותן שנים קסומות בצילו של ה'חזון איש', היו המידות הטובות. הוא אמר זאת במתיקות כך: "את החומרות של ה'חזון-איש' - שאסור להשתמש בחשמל בשבת, שצריך לעשר כל דבר ועוד כהנה וכהנה - כולם יודעים. אך מה היה ה'מוטו', העוגן המרכזי בבית שלו, את זאת לא כולם יודעים. במחיצתו של ה'חזון איש' יכולנו לחוש באוויר ולממש בידיים את התביעה שבקעה מכל ההנהגה ואורח-החיים שלו - "זייט גוטע מענטשין"... ["היו אנשים טובים"]. את התביעה הנעימה והעדינה הזאת הרגשנו כל העת סביבו"... וכזה היה רבי משה. כל-כולו שופע טוב-לב, ורצון כן ובלתי-מעושה להיטיב עם הזולת.

בעל 'חובות הלבבות' בשער הפרישות (פרק ד) מתאר את הפרוש: "רך מחמאה ומתוק מדבש". בימי ה'שבעה' כשהסיפורים קלחו מפי המנחמים, נדמה היה כי הגדרה זו מהווה מכנה-משותף לדברי כולם. המשגיח דשיבת מיר, רבי בנימין פינקל שליט"א, אמר: "אם חפץ אני להגדיר את רבי משה במילים ספורות, אומר עליו שהיה צדיק מתוק. כל הגדלות, הצדקות, הגאונות והקדושה שלו היו עטופים במתיקות עצומה. תמיד היה לו אור על הפנים. חניך על טהרת-הקודש בתקיפות וללא ויתור - אבל עם מתיקות. את כל עבודת ד' הוא עשה במתיקות. הכל היה בצורה טובה ונחמדה. הוא זכה להעמיד רבבות של תלמידים שהחדיר בהם גישמאק ומתיקות - לאהבת ה', ליראת ה', לאמונה, לתורה ולמצוות. כל החיים שלו היו חטיבה אחת של מתיקות".

מטבעו היה מחונן ביכולת מיוחדת להשרות אורה נעימה של שמחה וקורת-רוח. תמיד היתה לו את המילה הטובה והנכונה ואת המחמאה כלפי כל אדם ובכל מצב. ידע להפיח באיש-שיחו רגשות של עונג ונעימות מיוחדת במינה. השכיל לחזק ולעודד שבורי-לב ונדכאי-רוח והרעיף עליהם טל של תחיה; השריש בקרבם את

דע לך, כי מי שיש לו רגישות לאחר - החיים שלו מאושרים".
אברך צעיר שח לרבי משה באמצע הרחוב אודות צרה שהיתה לו בבית. רבי משה נבהל מאד והתחיל לומר "אוי אוי" ונאנח מעומק הלב, ומיד, בעומדו כך ברחוב, אמר לאותו אברך: "בוא ונקרא יחד פרקי תהלים", והחל לקרוא עמו בכוונה. האברך הזה אמר שאיש לא השתתף אתו בצערו כמו רבי משה!

מביני-דבר נוהגים לומר שדרגה גדולה מזו של השתתפות בצער הזולת - היא השמחה בשמחת הזולת. רבי משה היה שמח שמחה כנה, מעומק הלב, בשמחתם של אחרים.

רבי שמואל יונה שליט"א סיפר כי הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל, בעל 'משמר הלוי', אמר לו פעם כי ישנם ארבעה סוגי אנשים בעולם: האחד, כשמספרים לו שיש שמחה אצל השני מרגיש דקירה בליבו. השני, מגיב בחיוב אבל לא מתעניין במיוחד. השלישי, שמח ומתעניין בכנות. ויש את הדרגה הרביעית - וכזה הוא הרב טורק - ששמח בשמחה של השני יותר מבעל השמחה עצמו. הוא הוסיף, כי הגיע למסקנה זו כאשר ראה פעם מישהו שסיפר לרבי משה בעיבורה של עיר על שמחה בביתו והוא לא ויתר לו והחל לרקוד איתו...

הרבה פעמים היה אומר רבי משה לבעלי-שמחות: "אם אתם לא הייתם מתביישים, היית רוקד איתכם כאן באמצע הרחוב".

בנו רבי אליעזר שליט"א סיפר כי הוא התלווה פעם אל אביו רבי משה לחתונה. ניגש אליו אחד מנקיי הדעת בירושלים, תלמיד-חכם ואיש צורה, ושאלו: "מי לדעתך הכי שמח כאן בשמחה?" הבן הנשאל לא הבין את פשר השאלה, אך נאות להציע: החתן, הכלה, המחותנים, התזמורת. אותו תלמיד-חכם נענע בראשו כאינו-מסכים, וחיוכו ומבטו מרמזים שהוא מצפה לתשובה אחרת: "תסתכל על הפנים של אביך ותאמר לי אם יש פה מישהו ששמח יותר ממנו בשמחה הזאת..."

בכל שמחה אליה הוזמן כשהיו שרים ורוקדים הוא היה במרכז העניינים, שמח ומשמח, וסחף את כל המשתתפים בשמחתו. בחתונות, היה רגיל בעת ששר לדפוק על השולחנות - להנאת הנוכחים שקיבלו מכך תוספת שמחה.

הכרת הטוב

הכרת-הטוב היתה אחת התכונות הבולטות באישיותו של רבי משה. היה עקבי בהקפדתו להכיר טובה לכל מטיב ובעד כל הטבה.

באחת מנסיעותיו למירון התקשר רבי משה מאזור הציון לנגיד הרבני הרב רבי פייבוש קנול זצ"ל והתעניין בשמו ובשם אמו. רבי

פייבוש סייע לרבי משה רבות במפעלי הצדקה והחסד שלו, והוא חיפש הזדמנויות להכיר לו טובה.

לפעמים לאחר יום הכיפורים היה קונה איזו מתנה סמלית, ואף מצרף לה מכתב חם ולבבי, לשליח-הציבור המיתולוגי של ישיבת פוניבז', רבי צבי אייזנשטיין שליט"א, ר"מ ישיבת 'תפארת צבי'.

רבי צבי היה מגיב בהשתוממות: "אף אחד אחר לא עולה בדעתו לעשות זאת חוץ ממנו". אולם רבי משה התפלא: "מה זאת אומרת? אני חייב להכיר לו הכרת הטוב! כל השנה שלי נראית אחרת בזכות התפילות המרוממות שלו בימים הנוראים!"... ובשנים האחרונות כשהיה כבד-ראיה העניק גם ספר עם הקדשה חמה לנכד שהיה מתפלל לצידו בתפילות של הימים הנוראים ומסייע לו במהלכו.

ד"ר רבי מיכאל פקטורוביץ שליט"א שטיפל בו מפעם-לפעם במסירות סיפר, כי רבי משה היה תמיד מברכו בחום שיהיו לו ידיים מבורכות לעזור ולסייע ולהציל נפשות מישראל. ולא כמילים בעלמא, אלא בחר את הנוסח ואמר אותו בכל ליבו.

אחרי התפילה היה ניגש תמיד לכתנים ואומר להם "ישר כוחכם" על הברכות.

רבי דוד ליסיצין שליט"א, ראש כולל 'היכל התלמוד', מספר על מידת הכרת הטוב שהיתה לרבי משה כלפי ישיבת 'היכל התלמוד' כל ימיו. אותה ישיבה קדושה אשר החזיקה אותו בשנות בחרותו כשהגיע מהונגריה. לא-פעם הוא טרח ויגע בזקנותו המופלגת להתרים גברים למען המוסד. גם כאשר הושבו פניו ריקם לא אמר נואש. פעם אף לקח מונית על חשבונו מבני ברק לירושלים כדי להתרים גביר, ולא התרצה לקחת כסף על הנסיעה.

רבי חיים זלצר שליט"א מספר שבעבור טובה שעשה לרבי משה בעבר הרחוק, הכיר לו הלה טובה עד אחרית ימיו. בכל פעם שנפגשו והיה מזכיר לפניו מי הוא, היה רבי משה מגיב מיד: "הא, אני לא יכול לשכוח לך את הטובה שעשית לי".

ובוודאי שכך גם בבית פנימה. בכל פעם שהיו מגישים לו ארוחה היה מחמיא ולא מקמץ במילים יפות וחמות: 'אהה, אזע פיינע עסן, א גוטע עסן, זיסע עסן' ["כזה אוכל טוב ונעים, טעים ויפה"].

ומי שזו הנהגתו, הלא פשוט הוא שהכרת הטוב הגדולה שלו היא כלפי בורא העולם. וכדברי ספר 'החינוך' במצוות כיבוד אב ואם (מצוה לג) שקושר את הכרת הטוב לבריות המטיבות אתו עם הכרת הטוב כלפי הקדוש ברוך הוא. כל ימי חייו לא פסק פיו של רבי משה מלהודות ולהלל לבורא-עולם. תמיד הסתכל אך ורק על הטוב שהעניק לו.

(מתוך הספר החדש, 'לדמותו של מחנך')

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

הישיבה

"הרב מבריסק רעד בכל גופו, נכנס לביתו והחל ללכת הלוך וחזור בסערת רוחות. בעודו הולך בתוך הבית חזר הרב מבריסק על המעשה הזה ארבעים פעמים, כמו שהגמרא אומרת "תנא מיניה ארבעין זימנין ודמי ליה כמאן דמנח בכיסיה". ארבעים פעמים הוא חזר על אותו דבר וזה היה הלשון שלו, תוך כדי שהוא הלך הלוך וחזור..."

שיחה מיוחדת שמסר המשגיח הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, בישיבת קמניץ, לפני כחצי יובל שנים

אמר לה הילד תשובה שנחרטה בי בעומק הלב. "שמה יש את הבניין הזה", אמר והצביע על 'בית אדיסון' הידוע לשמצה, שסביבו התנהלו מערכות כבוד על קדושת ירושלים. "יש שם תמונות לא יפות. אנחנו לא מתקרבים לבניין הזה! אנחנו מתרחקים ממנו!"

עמדתי שם נפעם! אלו הם ילדי ירושלים הנודעים בחכמתם! זה ילד שהורים שלו חינו אותו כראוי. אם יש מקום שהוא רחוק מתורה ויראת שמים, צריכים להתרחק ממנו! לא עוברים על ידו! ילד בגיל חמש, וכבר מוטבעת בו זהירות שלאחרים אין גם בגיל מבוגר הרבה יותר.

איך אומר המדרש ב'ילקוט' על הפסוקים הראשונים של ספר התהילים? "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב ליצים לא ישב". יש כאן שלושה לשונות הלך, עמד, ישב. אומר ה'ילקוט' אם הלך סופו לעמוד, ואם עמד סופו לישב! אם אתה רוצה להיזהר ולהישמר שלא יהיה לך שייכות עם הרשעים, מראש אל תלך בדרכים ההן כי אם הולכים בדרך ההיא סופך לעמוד שם, ואם אתה עומד סופך לישב.

כשהרב מבריסק התלהב

כשעמדתי שם, ברחוב שטראוס, נזכרתי בדבר נפלא. במשך יותר מ-12 שנים זכיתי להתפלל בליל שבת אצל הרב מבריסק זצ"ל,

אחת מדמויות ההוד של עולם הישיבות, היתה דמותו של הגאון הצדיק רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, משגיח דישיבת קמניץ, ואביו של הגאון רבי מיכל שטרן שליט"א, רב שכונת 'עזרת תורה' בירושלים. באחרונה התגלגל לידינו חומר שכתב אחד מתלמידי ישיבת קמניץ, לפני כ-25 שנה. התלמיד היה דבוק במשגיח הגה"צ זצ"ל, הקליט את השיחות ולאחר מכן תמלל אותן.

באחת השיחות, עוסק המשגיח זצ"ל בעניין של 'קיר נטוי', ומה שאמרו חז"ל שאסור לאדם להכניס את עצמו למקום סכנה כידוע, כי השטן מקטרג בשעת סכנה, וגם אם נעשה לאדם נס והוא ניצל מפני הסכנה, הרי מנקים לו מזכויותיו בעבור זה, ולכן יש להתרחק מקיר נטוי ולא לעבור תחתיו.

בדבריו מרחיב המשגיח זצ"ל את הנושא הזה של 'קיר נטוי', גם לעניינים רוחניים, ומעלה על נס את הצורך להתרחק מכל חשש של ניסיון, ולא להתגרות ביצר חלילה ולהביא את עצמנו לידי ניסיון.

"זה היה לפני יותר מארבעים שנה", סיפר המשגיח באותה שיחה שכאמור נמסרה לפני כ-25 שנה. "באותה העת עוד התגוררתי בשכונת 'זכרון משה', ברחוב יצחק נחום לוי, היורד מרחוב דוד ילין, עד בית הכנסת של 'זכרון משה'.

כשרציתי לצעוד מביתי לכיוון שכונת 'מאה שערים', היו לי שתי אופציות. יכולתי ללכת מסביב בדרך המלך ברחובות המרכזיים, אבל היתה לי גם אפשרות לקצר את דרכי על ידי הילוך בסמטאות, לעבור דרך רחוב שטראוס, לרחוב 'חיי אדם' ולהיכנס ל'מאה שערים'. כמובן שאם יש דרך קצרה, הלכתי בדרך הקצרה.

באחת הפעמים, צעדו לפני ילד וילדה - מסתמא אח ואחות. הילד היה נראה לי ילד בגיל חמש והילדה היתה ילדה קטנה, אולי בת שלוש וחצי. האמא אמרה לילד "שמור עליה, תפוס אותה ביד, כדי שהיא לא תברח חלילה לכביש.

כך צעדו האח והאחות יחד, ואני אחריהם במרחק של חמישה מטרים בערך. כשהם הגיעו לסוף רחוב ישעיהו והיו צריכים לעבור לצד השני, הילד לקח את אחותו באלכסון ועשה איתה עיקוף, במקום לצעוד ישר.

ואז שמעתי את הילדה: "דוד'קה", היא אמרה לילד שלקח אותה, למה אנחנו הולכים מכאן? יכולנו ללכת ישר!

משנת תש"ז עד להסתלקותו בערב יום הכיפורים תש"כ.
"פעם סיפר שם יהודי מראדין סיפור על החפץ חיים. גם אני שמעתי את הסיפור, אבל אני לא כל כך התרגשתי מהסיפור כמו הרב מבריסק. עליו, על הרב מבריסק, הסיפור הזה השפיע בצורה מיוחדת במינה.

"אותו יהודי סיפר שמרנא החפץ חיים בדרך כלל לא היה צריך לצעוד ברחובות ראדין כי הוא היה גר בחצר של הישיבה, אבל לפעמים היה צריך ללכת למקומות אחרים והוא היה צועד ברחובות העיריה.
"בראדין היתה גם כניסה, בית יראתם של הנוצרים, אבל מרנא החפץ חיים זיע"א לא היה חושש לעבור על ידה, והיה הולך ברחוב הזה כדרכו בלי שום חשש.

"לימים, באו ה'מתחדשים' היהודים שהרגישו צורך להידמות לגויים ל"ע, והקימו לעצמם 'מועדון' שבו היו מתאספים כל הריקים והפוחזים רח"ל.

"מהיום שהוקם ה'מועדון' הזה, היה מרנא החפץ חיים מאריך את דרכו, אף שהיה צריך להקיף שלושה רחובות בשביל זה, ובלבד שלא לעבור על יד המועדון הזה של הריקים והפוחזים. עבור מרנא החפץ חיים לא היה זה עניין של מה בכך. זמנו היה יקר לו מאוד, הוא הרי מזכיר בעצמו שבכל דקה אפשר לומר 200 מילים של לימוד התורה, ולפי הגר"א ב'שנות אליהו' כל מילה היא מצוות עשה בפני עצמה, השקולה כנגד כל התרי"ג מצוות. למרות כל זאת, מרנא החפץ חיים היה מרחיק כמלוא עינו מאותו מועדון ועובר מסביב.

כשהרב מבריסק שמע את הסיפור, הוא רעד בכל גופו, נכנס לביתו והחל ללכת הלך וחזור בסערת רוחות. בעודו הולך בתוך הבית חזר הרב מבריסק על המעשה הזה ארבעים פעמים, כמו שהגמרא אומרת "תנא מיניה ארבעין זימנין ודמי ליה כמאן דמנח בכיסיה". ארבעים פעמים הוא חזר על אותו דבר וזה היה הלשון שלו, תוך כדי שהוא הלך הלך וחזור: "דער חפץ חיים, דער קלויסטער איז ער יא פאר ביי געגאנגען, און דער מועדון איז ער נישט פאר ביי געגאנגען! נאך א מאל: דער קלויסטער איז ער יא פאר ביי געגאנגען, און דער מועדון איז ער נישט פאר ביי געגאנגען" (בלשון הקודש): "החפץ חיים, לפני הכניסה הוא כן עבר, ולפני המועדון הוא לא עבר. פעם נוספת: לפני הכניסה הוא כן עבר ולפני המועדון הוא לא עבר".

אתם יודעים ממה התפעל ה'בריקסר רב' כל כך? הרב מבריסק הבין שלמה החפץ חיים לא חשש לעבור על יד הכניסה, כי היה ברור

אצלו שאין לו שום שייכות איתה ועם מה שהיא מייצגת ולכן הוא לא חשש שהיא תשפיע עליו. עד כאן זה ברור ופשוט, אבל הרב מבריסק התרגש נורא מזה שהחפץ חיים חשב על עצמו שהוא עלול להיות מושפע מהמעבר על יד המועדון! הם הרי יהודים, אולי הם ישפיעו עליו לרעה...

רבנות! כמה פעמים אנחנו עוברים ליד כל מיני מקומות לא ראויים, ואנחנו אומרים לעצמנו שאין שום חשש, אנחנו לא נהיה מושפעים מזה בכלל... אחי ורעי... החפץ חיים, קודש הקודשים, אשר כל דבריו כלשכת הגזית, הוא חשש על עצמו, הוא פחד על הרוחניות שלו שלא תיפגע חלילה אם הוא יעבור ליד המועדון הזה... הדברים מסמרי שיער! אנה אנו באים? איך אנחנו יכולים להישאר שלווים כשיש לידינו 'קיר נטוי' ברוחניות, ואנחנו צועדים לצדו בשלוות נפש, בטוחים בעצמנו שאנחנו יותר חזקים מהחפץ חיים....

האם גם אנחנו רועדים מפחד כשאנחנו עוברים ליד קיוסק שמוכרים בו דברים לא ראויים? האם גם אנחנו מקיפים את הדרך כדי לא לעבור ליד דוכנים לכירת עיתוני שחץ ותועבה? האם אנחנו מתרחקים מספיק ממקומות שיש בהם פרסומות שיהודי לא יכול לעמוד על ידן? מישהו מאתנו יכול לומר על עצמו שהוא מחוסן יותר ממרנא החפץ חיים זצוק"ל?

הייתי באחרונה בחוץ לארץ, היה מאוד חם, חום נורא ואיום ורמת הצניעות ברחובות בהתאם. רח"ל. היו פעמים שרציתי להיכנס לקיוסק ולקנות דבר מה כדי לשתות, לאכול אכלנו פעמיים ביום, בבוקר ובערב, אבל לשתות במשך היום רציתי לקנות בקבוק סודה קר. אי אפשר להיכנס לשום קיוסק, מוכרים שם עיתונים, בלית ברירה נכנסתי למסעדות וקניתי סודה במחיר כפול ומכופל, ובלבד שלא אצטרך לעמוד בקיוסקים ובדוכנים הללו. זה ממש לעמוד מתחת לקיר נטוי ברוחניות, מי יכול לסמוך על עצמו ולומר שיש לו מספיק זכויות שהקיר הזה לא יפול עליו חלילה.

למלך על מקל

ראש ישיבת מיר, הגאון רבי חיים שמואלביץ היה אומר תמיד את הרעיון הבא: כתוב במדרש על הפסוק "וישב שלמה על כסא ה'" ששלמה המלך מלך על העליונים ועל התחתונים. חז"ל מבארים את זה שהוא ידע שיחות מלאכי השרת והוא יכול היה לתת למלאכי השרת פקודות ולצוות עליהם מה לעשות. מלך על העליונים ועל

המשך בעמוד 19

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

דמויקר לבני הישיבות מיסודו של אריזון ארצות
הישיבה

מסכת חייו של הרב ישראל זצוק"ל, רצופה היתה מוקשים, אשר עלולים היו להפילו ברשת הקומוניסטית הזדונית, אולם אל מול הנסיונות הרבים, הוא התחזק ועמד כצוק איתן, כשהוא נחוש לקיים אך ורק את צו הבורא יתברך

הגאון רבי שלמה לוונשטיין שליט"א על מסכת חייו ונסיונותיו של רבי יוסף ישראל ישראל זצוק"ל

נער צעיר היה יוסף הצדיק בשעה שהורד למצרים והתנתק מבית הוריו, ועם כל זאת הוא עומד בכל נסיון בגבורה רבה. גם כאשר הגיע לבית האסורים, הוא נותר איתן באמונתו ולא הרהר אחר מדותיו של הקב"ה. ואף במשך שנות כליאתו הארוכות הוא איננו נופל לזרועות היאוש! לא יפלא, אפוא, שהקב"ה נתן את חינו בעיני שר בית הסוהר, עד כי נהג בו בחסד וברחמים.

כיוסף בשעתו היה גם רבי יוסף ישראל ישראל זצוק"ל. מסכת חייו של הרב ישראל זצוק"ל, חתנו של הרב אלישיב זצוק"ל, רצופה היתה מוקשים, אשר עלולים היו להפילו ברשת הקומוניסטית הזדונית, אולם אל מול הנסיונות הרבים, הוא התחזק ועמד כצוק איתן, כשהוא נחוש לקיים אך ורק את צו הבורא יתברך.

רבי יוסף נולד בשנת תר"צ לאביו הרב דוב דובער זצוק"ל ולאמו מרת בלומה הי"ד לבית גוטמן. מצד משפחת אביו נעוצים שורשי המשפחה בחסידות סלונים, כשהסב נמנה על גדולי תלמידיו של רבי משה מינדר זצוק"ל, ומיוחס לאדמו"ר רבי משה מקוברין זצוק"ל. שורשי משפחת אימו, לעומת זאת, הינם ליטאים: סבו, שזכה להיות תלמידם של הנצי"ב, רבי חיים סולוביצ'יק ורבי חיים עוזר גרודזינסקי, כהן כראש ישיבת "בית יוסף" בנובהרדוק, ולאחר מכן היה למנהל הרוחני בישיבת "אוהל תורה", שעמדה בראשותו של רבי אלחנן וסרמן זצוק"ל, ועמד לימינו בכל עניני הישיבה.

בהיותו כבן שבע שנים נשלח יוסף הצעיר לגור בבית סבו - אבי אמו בברנוביץ, מאחר שבעיירתם לא היה 'חדר' מתאים עבורו. הוא עשה חיל בלימודיו, ואף ניצל כל הזדמנות להתבונן בהליכותיהם של גדולי ישראל שהזדמנו לשם.

אולם ימי השלוה לא ארכו. כמחצית השנה מאוחר יותר, כבשו הקומוניסטים את ברנוביץ וסיפחו אותה לברית המועצות. זמן קצר לאחר מכן נסגר ה'חדר' ותלמידיו הופנו ללימודים בבית הספר הכללי. יוסף וחבריו, אשר לא העלו על דעתם להפסיק ללמוד, החלו לומדים בהיחבא, כשמידי זמן קצר צריכים היו לשנות את מקום המסתור שהצליחו הקומוניסטים לחשוף.

קשים היו החיים תחת המגף הרוסי, ורבים ניסו להמלט ולהציל את נפשותיהם. הישיבה עקרה גם היא ממקומה לוילנא. אולם לא את כולם רצתה ההשגחה העליונה למלט... רבי אלחנן וסרמן, אשר הצליח לקבל ויזה יקרת ערך וכבר היה בדרכו לחו"ל עם שני בניו, נאלץ לשוב, כדי לטפל בשבר שהתהווה ברגלו של בנו, אך אז

נטרפה השעה ושערי אירופה נסגרו בעדו...

סבו של רבי יוסף, אשר ביקש להשיג על רוחניותם של הנשאים, החליט להסתכן ולהישאר. תוך זמן קצר התבררה משמעותה של אותה החלטה גורלית...

באסיפת גדולי ישראל שנערה בבית הסב, וכללה את האדמו"ר מסלונים, האדמו"ר מקוידניוב, רבי אשר בווארסקי והדיין רבי ניסים, דנו הנוכחים בעניני הרבצת תורה וחיזוק הדת בברנוביץ.

אולם היה מי שסיפר על כך לקומוניסטים, וכולם נידונו שלא בפניהם לעשרים שנות מאסר בסיביר! את האדמו"רים הספיק מישוהו לידע לפני ביצוע גזר הדין, אולם רבי הירש לא ידע על כך דבר.

אמצע הלילה, יום חמישי, תחילת חודש תמוז תש"א.

משאית צבאית עוצרת ליד הבית, דלתה נפתחת וכמה חיילים רוסיים יוצאים מתוכה ומקיפים את הבית. אחר כך נכנסים אחדים מהם פנימה, עוצרים את הסב, רבי הירש, לחקירות, ומודיעים לרעתו, ולגד יוסף ישראל: "אתם מגורשים לסיביר. בואו לתחנת הרכבת, רשאים הנכם לקחת הכל - מלבד רהיטים..."

המטלטלים נארזו בחיפזון, וחיש קל העלו השניים לרכבת משא. הרכבת היתה ארוכה, ואף כסא לא היה בה... חלונותיה היו קטנים ומסורגים, ממוקמים קרוב לתקרת הקרון, כדי שחלילה, לא ימלטו האסירים, המהווים סכנה לבטחון המדינה...

דבר האסון נודע בעירה. אנשי ברנוביץ יצאו אל תחנת הרכבת בבכיות רמות. יוסף ישראל הצליח לקפוץ אל החלון ולראות אותם.

דומה היה לו באותה שעה כאילו הלוויה נערכת בתחנה. המתים - הצליח יוסף ישראל להבין - הם סבתא ואני... כמה מן המלווים הצליחו להשליך אל הקרון מעט מזון נוסף לדרך ארוכה, ועוד שמיכה שתקל מעל האומללים את יסורי הכפור בטרם יקפאו למוות... איש מהם לא העלה על קצה דעתו, שדוקא אסירי סיביר אלו, הם שנחתמו לחיים, בעוד כל השאר יובלו עד מהרה לקברי אחים המוניים - - -

בתושיה רבה הצליחה אחת מן הנשים בקרון לדחוף את הקטן שבבניה החוצה מבעת לחלון... היא היתה מאושרת על כך שהצליחה להצילו, ושהוא יהווה זכר למשפחה כולה, ולא ידעה כי, למעשה, עם יציאתו מן הרכבת לסיביר, נחרץ גורלו למיתה...

לימים אמר רבי דוד פוברסקי זצ"ל, כי כשם שבימי אימת השואה ארעו ניסים גלויים שהובילו להצלת אנשים, כך ארעו ניסים גלויים שהובילו למוותם של האחרים, כשהוא מביא כדוגמא את סיפור של רבי יוסף ישראל ז"ל.

הסבא, רבי הירש, נותר בברנוביץ לעוד כמה ימי חקירות, אשר לאחריהן אמור היה גם הוא להישלח לסיביר. אך מיד לאחר השבת פרצה מלחמת עולם השניה, הגרמנים נכנסו לברנוביץ, שחררו את הכלואים בבית הסוהר, ושלחו את רבי הירש חזרה לבני קהילתו. תוך זמן קצר נשלח ביחד עם שאר בני העיירה, כחמישה עשר אלף איש, לגטו, ולא חלף זמן רב עד שגם הוא נורה, ביחד עם כולם. שבת לפני הצהריים.

הרכבת יצאה לדרכה, מתפתלת על מסילות הברזל ומנענעת בתוך כך את הנוסעים, אשר התמקמו על מטלטליהם בימים, ובלילות הצטופפו עם שמונה נוספים על דרגשי שינה.

עצירה בישרה על תחנה. שוטר חמוש פתח את דלת הקרון ויצא עם שני אנשים, כדי להביא מעט מים חמים.

שבועיים תמימים שקשקה הרכבת עד בואה סיבירה. לבסוף, הורדו הנוסעים ממנה, והביטו בדממה בתמונה שנפרשה לנגד עיניהם:

שג, כפור וקרח. בתי כלא גדולים, בנויים כמחנות עבודה. ניתוק מוחלט מן העולם כולו. רעב. עבודות פרך - ובתווך בני אדם, המנסים לשמור על צלם אלוקים ועל מנת השפיות האחרונה שעוד נותרה בתוכם.

חבורת ה"ברנוביצים", שמנתה ארבעה עשר בני אדם, נשלחה לאחד הכפרים. בית עזוב ניתן להם, בתוכו היו שני חדרים - אחד יועד לגברים והאחד לנשים.

תנור אחד היה בבית, בחדר הנשים, על מנת לחמם את הגוף הקפוא. עשרים מטר מן הבית, ביער, יכולים היו לקושש עבורו עצים. שלוש מאות גרם לחם ליום - היו אמורים להזין אותם ולהכשירם לקראת יום עבודה נוסף. תוספות מזון נחוצות היו מצליחים להשיג על ידי חיתוך הבגדים שהביאו עימם מברנוביץ. כל פיסת בד - פרושה מעט קמח ותפודים, ובד ביטנה - שווה אפילו יותר.

מלבד זאת לא היתה אפשרות בכפר לניהול חיים יהודיים. התפילין והסידור הקטן שקיבל יוסף ישראל מסבו, נותרו קרובים אליו, אולם למרבה צערנו, לא התקיימה כל תפילה במנין.

ראש השנה התקרב בצעדי ענק. הרב ויצל, רבה של ברנוביץ, שאף הוא נמנה על חברי הקבוצה, החל לחפש בקדחתנות אחר קרן של איל, כדי להכשירו לשופר. הפלא התרחש - אחת הגויות סיפרה להם שבעלית הגג בביתה היא שומרת כמה קרניים, יודעת היא שיהודים זקוקים לקרניים כאלו, לפעמים.

יוסף ישראל ז"ל ניסה להפוך את הקרן הסתומה לשופר בעזרת... מסמר וסכין, החומרים היחידים שעמדו לרשותו. הנסיון הראשון הסתיים בפסילת הקרן, הנסיון השני דוקא צלח, אם כי הקול שבקע מן הקרן היה כה חלש, עד שהציבור הסתפק אם ניתן לצאת ידי חובה בשמיעתו. הרב ויצל פסק שכל הקולות כשרים, וברך בראש השנה "לשמוע קול שופר".

החיים היו קשים, לא נראה היה שהם יצליחו להתמשך... בודאי לא למשך עשרים השנים הבאות, כדי לרצות את כל גזר הדין... אך הניסים המשיכו להתרחש...

כמה חודשים לאחר הגיעם לסיביר הגיעו שליחי הממשלה, והודיעו להם כי בתור אזרחי פולין הם משוחררים. היה זה הישג כביר שהושג לאור הסכם שהצליח הגנרל הפולני לחתום עם השלטון הקומוניסטי, בזכותו שוחררו מאה ושמונים אלף יהודים מאושרים.

תוך זמן קצר היה עליהם להחליט על המשך דרכם. יעדם היה אצי'נסק, עיר קולחוז שבה היו כשלוש מאות יהודים, ואשר בשבתות התקיים בה מנין. הגישה לאצי'נסק היתה קשה ביותר בתנאי החורף. היה עליהם לעבור דרך של מאה קילומטרים לכל הפחות, ובשלג הסיבירי היתה זו משימה כמעט בלתי אפשרית.

אנשי החבורה העדיפו להמתין לימות הקיץ, אולם סבתו של יוסף ישראל ועימה שתי נשים נוספות החליטו שלא להמתין. הן מצאו בעל עגלה גרמני שנאות לקחתם, התכסו היטב ויצאו לדרך. יומיים תמימים התמשכה הנסיעה, במהלכה יכול היה הגרמני לשים קץ לחייהן ברגעים אחדים, מבלי שיהיה עליו לתת לאיש את הדין על כך, אולם חסדיו של הבורא הקיפו אותן, והן הגיעו למחוז חפצם לחיים ולשלום.

חצי חזר באצי'נסק, זה היה כל מה שהצליח להשיג. וילון דק הפריד בינו ובין החצי הנוסף, שם שהתה גויה עם ילדיה. המטבח היה בחצו השני של החדר. יוסף וסבתו זרעו תפוח אדמה בחלקה שעמדה לרשותם, וניסו להתקיים מהם. באחת השנים צמח יבול מוצלח במיוחד - חמישים שקי תפוחי אדמה נלקטו, והיה עליהם להמציא במהירות פתרון איכסון הולם בעבורם.

הילדים חייבים היו להישלח לבית הספר הכללי לשעתיים מדי יום. יוסף ניסה למצוא תחבולות שונות כדי להימלט מבית הספר, או למצער, לחסוך את הכתיבה בשבת, ובחסידי שמים תמיד הצליח.

שאלת לימודי הקודש שלו הטרידה את מנוחתו, ולא פחות מכך את מנוחת המבוגרים שסביבו. רבה של ברנוביץ העניק לו מפעם לפעם את המסכת היחידה שהיתה ברשותו - מסכת ביצה קרועת דפים ובלה למראה, ואחד הזקנים היה מלמדו מעט בסתר. יהודי אחד לימד את הילדים הצעירים לקרוא פרקי תהילים בעל פה, וכדי לעודדם חילק להם מטבעות כסף קטנות.

שוב עשתה הרכבת את מסעה הארוך, הפעם לכיוון הנגדי.
הבחור הצעיר ירד בתחנה שסומנה בשלט "ברנוביץ", אולם מלבד
השם - מאומה לא הזכיר את עיירתו האהובה... גלי אבנים ותילי
חרבות התנוססו. בקושי הצליח לזהות את המקום שבו עמד אי
פעם בית סבו...

הזוועה נפרשה למולו בכל עצמתה, ולאיטה חלחלה לתודעתו
ההבנה: איש לא ישוב לכאן יותר... ברנוביץ היתה ואיננה עוד - - -
בתחנת הרכבת המשיכו לנסוע הרכבות הארוכות.
הוא עלה על אחת מהן, וירד בלודז', שם השתלב באחת מן הישיבות
שהוקמו לפליטים, עד הגיעם למקום מבטחים.

בהמשך ניסה להתקבל לישיבת פוניבז'. תחילה סרב הרב מפוניבז'
לקבלו מחוסר מקום, אולם מששמע מפי רבי דוד פוברסקי על יחוסו
רם המעלה של הבחור הצעיר, שעדין לגדולות, נעתר לבקשתו
וקיבלו כתלמיד מן המניין.

בראשית לימודיו למד אצל מרן הגאון רבי גרשון אידלשטיין שליט"א,
וראה זה פלא - למרות שמעולם לא למד בישיבה מסודרת, העיד
עליו רבו כי כלל לא ניכר היה עליו הדבר. הוא התברך בסברה ישרה,
ובהבנה מצויינת, ולא חלף זמן רב עד שהפך לאחד מן הבולטים
בישיבה בהתמדתו, בהבנתו ובלמדנותו.

חבריו העידו עליו שישרות שכלו היתה לשם ולתהילה, ומשכה
אליו את צעירי הצאן, ואף את בני גילו, אשר בקשו להתייעץ עימו
בסוגיות קשות. כשבאחד הימים הוצעה לו משרה חשובה, והוא
שקל להסכים לה, התבטאה הרבית מפוניבז' "רוצים לקחת מאתנו
את הכתר שלנו"...

על אף החיים הקשים שעבר, היתה שמחת החיים שלו מיוחדת
במינה. לא ניכר היה עליו שהוא הגיע בודד וחסר כל, ללא הורים,
ללא אחים ואחיות וכמעט ללא קרובים. תדיר היה חיוך עדין ודק
משוך על פניו, ובכל ענין שהוא הצליח להוסיף אימרה שנונה
הולמת. אפילו על תקופת סיביר הקשה נהג לספר משל מדובר
בסיפור מרתק אודות טיול שערך בצעירותו...

אמונתו החזקה בבורא יתברך היא שעמדה לו, עימה צעד במשעולי
סיביר ועימה המשיך להלך בכל אשר פנה!

(מתוך מתוק האור - בראשית)

**בהמשך ניסה להתקבל
לישיבת פוניבז'. תחילה סרב
הרב מפוניבז' לקבלו מחוסר
מקום, אולם מששמע מפי
רבי דוד פוברסקי על יחוסו
רם המעלה של הבחור
הצעיר, שעדין לגדולות,
נעתר לבקשתו וקיבלו
כתלמיד מן המניין**

יוסף הצעיר, אשר ניסה ככל יכלתו להתחמק מן החובה לבקר בבית
הספר הכללי, מצא פתרון בדמות "בית האריגה של בלוטניק", יהודי
חילוני אשר הקים במקום מפעל לאריגה. יוסף התקבל לעבודה
וישרו מצא חן בעיני מעבידו.

שנים מאוחד יותר, כאשר יוסף כבר למד בישיבת פוניבז', הגיע
בלוטניק לבקרו ולהציע לו לנהל עבורו את בית האריגה שפתח
ברמן גן, כשהוא מנמק את בקשתו בהסבר, שהבחור היתום זקוק
לבסיס כלכלי מסוים, על מנת לשקם את חייו.

אולם רבי יוסף, אשר התברך בתעצומות נפש שעמדו לו מול נסיונות
קשים מאלו, סירב ואמר כי הוא רואה בהצלתו, יחידי מכל בית הוריו,
תפקיד גדול - להרבות עוד ועוד תורה בעולם!

כחמש שנים נמשכה שהותם בסיביר, עד שבחודש ניסן תש"ז נודע
להם שהם רשאים לשוב הביתה.

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

1800-20-18-18

או בטל' **073-7078388** * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**מרגיש
לבד?**

אנחנו נקשיב לך!

למרבה הצער, הצעירים, לא מסוגלים בכלל להבין למה צריך שיהיו קשיים, למה בכלל ברא הקב"ה את ההתנגדות לקדושה, למה כשאני רוצה ללמוד דף גמרא, מגיע היצר הרע וחייב להפריע לי. למה לא יכול להיות עולם בלי יצר הרע שבו אנחנו רק עובדים את ה' בשמחה ונהנים מכל רגע ליד הגמרא...

מגיד המישרים הג"ר אליעזר יוטקובסקי שליט"א על הסיבה שיש לנו יצר הרע והתנגדות

יעקב א. לוסטיגמן

פעם שאלתי את מרן הגראי"ל שטיינמן שאלה מאוד מעניינת: למה אנחנו משקיעים כל כך הרבה מאמץ בקירוב בני נוער ליהדות? הרי הם צעירים, יש להם עוד חיים שלמים לפניהם, לא כולם יצליחו להחזיק מעמד, סביר להניח שחלקם יחזרו לסורם... במקום זה, הצעת, אולי כדאי שנפנה את כל המאמצים שלנו לבתי האבות, להוספיסים של חולים במחלות קשות. ניקח אנשים שכבר קרובים יותר אל העולם הבא, ונחזיר אותם בתשובה. נגרום להם לקבל על עצמם עול תורה בסוף חייהם, וכך הם יגיעו לעולם הבא כשהם זכאים וכל עוונותיהם מהעבר נהפכו לזכויות... השקעה בטוחה ומשתלמת הרבה יותר!

הרב שטיינמן חיך למשמע השאלה המעניינת, והשיב לי תשובה שמורכבת משני חלקים. "קודם כל זה לא ילך", הוא אמר לי, "מי שהושרש כל ימיו בחטא, מעטים הסיכויים שתצליח להחזיר אותו בתשובה לעת זקנתו. זה כמעט בלתי אפשרי.

"הרי האדם צובר זכויות בכל רגע שהוא מתנהג כיהודי. הוא קם בבוקר ואומר פסוק "תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב", באותו רגע הוא הרוויח 4,291 מצוות. למה? כי כל מילה של לימוד התורה היא 613 מצוות, ובפסוק הזה יש שבע מילים, החשבון מאוד פשוט. לכן, גם אם תצליח להחזיר אדם בתשובה בסוף ימיו, מתי הוא יצבור את כמות המצוות הללו?

"אבל חוץ מהעניין הזה, אמר מרן זצ"ל, זה לא מה שהתורה רוצה. התורה אומרת 'וחי בהם ולא שימות בהם'. אנחנו רוצים שכולם יחזרו בתשובה לפני מותם, בוודאי, אבל הרבה יותר חשוב לנו שאנשים יחיו כיהודים, למרות הניסיונות, למרות הקושי, למרות הנפילות והאכזבות האדם ממשיך לנסות שוב ושוב ולהתאמץ כדי לעשות את רצון ה', זאת התכלית של הבריאה! זאת התכלית של נתינת התורה לבני האדם, אלו שיש להם אב ואם, יש להם משא ומתן, ויש להם יצר הרע."

הסיפור במסעדה

מעשה בקבוצה של חמישה אנשי עסקים עשירים במיוחד, שישבו

לפגישה עסקית משולבת בארוחת צהרים. מאחר והונו של כל אחד מאותם אנשי עסקים נאמד בכמה עשרות ואפילו מאות מיליוני דולרים, הם לא הרשו לעצמם להיפגש במסעדה שאינה הטובה והיוקרתית ביותר בניו יורק.

כמובן שכדי לתאם פגישה בין אנשים עשירים כל כך זה לא סיפור פשוט. לכל אחד מהם יש לו צפוף במיוחד, שמתחיל בריצת בוקר או באימון אישי, בשביל הבריאות כמובן, לאחר מכן ארוחה דשנה, בשביל התיאבון, יש גם ביקור במשרד, בשביל העסקים, שחייה בבריכה המחוממת, בשביל הכיף, ולאחר ארוחת צהריים, בשביל העסקים...

בקיצור, הצליחו למצוא חלון זמן שבו כל חמשת המיליונרים היו פנויים לארוחה טובה, בדקו מה היא המסעדה היקרה ביותר באזור, והזמינו שולחן, שלושה חודשים מראש.

בעל המסעדה לא מאוד מתרגש מלקוחות עשירים. בדיוק עבורם הוא פתח את המסעדה, ואנשים מהסוג הזה ממלאים אותה דבר יום ביומו. מי שאינו מיליונר ממילא לא יסכים לשלם סכום של אלפי דולרים עבור ארוחה, יוקרתית ומושקעת ככל שתהיה, היא גם כוללת מנות סושי שהוכנו על ידי שף יפני בעל שם עולמי, ולאחריהן מגיע קקינוה יין בורדו צרפתי ארומטי, מבציר 1982 - יין ידוע בטעמו הפירותי והסיימת העגלגלה והחלקלקה שלו שמזכירה את הטעם

של אגוזי פקאן המתגלגלים על עלי שלכת.

הגיעו חמשת המיליונרים, כל אחד ברכב יקר יותר משל רעהו, ודרכן של מסעדות יוקרה, האורחים אינם צריכים לתור אחרי חניה. בכניסה למסעדה עומדים משרתים חנוטים בחליפות, עניבות פפיון בוהקות על חזותיהם, כפפות לבנות על ידיהם, והם לוקחים את הרכב ומחנים אותו בבטחה במקום מוצל ונקי, כדי שהרכב לא ישרט ולא יתלכלך חלילה וחלילה.

הם מתיישבים סביב שולחן עגול, מנת הפתיחה כבר מחכה להם על השולחן, נתח של דג יוקרתי, עלם מצע עלי ברוקולי קצוצים ושני מיטבלים שמשתלבים זה בזה בדואט נהדר של צבעים, ממש תאוה לעיניים.

בהמשך מגיע מלצר עם חוברות מהודרות בכריכת עור מושקעת, ובהן התפריט שמוצע לסועדים במסעדה. כל אחד בוחר את המנה שלו, ו... הם מתחילים לדבר ביזנס, כשבמטבח עמל השף היפני לדחוק בעובדיו ההיספאניים שימהרו להקפיץ את הירקות ולהשלים את הכנת הארוחה במהרה, כי האורחים כבר משמיעים גרגורים של תיאבון מוגבר.

וכך, אחרי כ-25 דקות של המתנה, נכנס לאולם המפואר מלצר חנוט בחליפה ועניבה, כפפות לבנות כמובן לא חסרו מעל ידיו, ועל כף ידו מגש עליו מונחות המנות היוקרתיות שלהם. צלעות עגל בצלחת אחת, עם ערימה ענקית של צ'יפס וקעריות של קטשופ ומיונו לצידה, סטייק טלה 'וול דן' על גבי צלחת נוספת ולצדו נודלס מוקפצים ברוטב פטריות ופיסות כרובית, וכן על זה הדרך מאכלים שונים ובעיקר משונים מונחים על גבי הצלחות הנותרות. צועד המלצר לעברם בבטחה, ומתכוון להניח את המגש על גבי הכן המיוחד העומד בקרבת השולחן שסביבו מסובים העשירים המופלגים.

אחד העשירים קם ממקומו, ניגש אל המלצר וכשחיוך ענק על פניו, הוא לוקח את המנה שהזמין מעל המגש. המלצר לא התכונן לכך, כל האחיזה של המגש על כף ידו היתה מבוססת על שיווי המשקל שיצרו הצלחות העמוסות זו מול זו. ברגע שאחת מהן נעלמה מהמשוואה, המגש כולו החל ליפול, המלצר הנואש ניסה להציל את המצב ולהרים אותו במהירות, והתוצאה לא איחרה לבוא... המגש התהפך והמאכלים ניתזו לכל עבר, כשאותו עשיר שקם כדי לקחת את הצלחת מקבל על פניו, ובעיקר על חולצתו הבוהקת ועל חליפת הטוקסידו היוקרתית, מטח של קטשופ, מיונו, רוטב אלף לילה ולילה, ולקינוח גם נודלס מוקפצים עם פיסות כרובית...

הבעלים של המסעדה נחרד לנוכח המראה, והבין את אשר אירע. הוא קם בחמתו, וגירש את חמשת המיליונרים מהמסעדה בבושת פנים, כשהסועדים האחרים שבמסעדה כמובן מוציאים איש איש את המכשיר האישי שלו, ומצלמים את המחזה המביש, לצורך פרסום התייעוד כמובן...

שאלו את אותו עשיר גרגרן, למה קמת מהמקום? למה לא חיכית שהמלצר יניח לך את הצלחת על השולחן? היית כל כך רעב? כאילו לא אכלת כמה שעות קודם לכן ארוחת בוקר עשירה ויוקרתית... השיב העשיר בשפל קול תשובה מאוד פשוטה: לא הצלחת

להתאפק! לא הצלחת להתאפק! חד וחלק. ידעתי שאם אני אמשך לשבת על הכסא, הצלחת תגיע אלי בתוך דקה לכל היותר, אבל לא יכולתי לחכות עוד דקה. כשריחו של הבשר הצלוי הכה באפי, הרגשתי שאני לא מסוגל להמתין עוד. לא חשבתי בכלל על מה שאני עושה, ובוודאי שלא יכולתי לקחת בחשבון את השלכותיו של המעשה הזה...

ישנו דבר מאוד מעניין שאנחנו רואים בפרשת וישלח. קודם כל, יש לנו את המפגש של יעקב אבינו על אותו איש שנאבק עמו, ואמרו חז"ל שזהו שרו של עשו הרשע. הם נאבקו ונאבקו, ושכמו שמבאר רש"י שכששני אנשים מתגוששים זה עם זה, הם מעלים אבק ברגליהם.

המאבק נמשך עד ש... המלאך של עשו רוצה ללכת. השעה דחוקה לו, הוא חייב לסיים את ההתגוששות, אבל יעקב אבינו ע"ה אומר לו "לא אשלחך כי אם ברכתני". יש לי זמן! אתה ממהר? מצוין. אני לא ממהר, יש לי זמן.

בשלב השני, מגיע עשיו ומתקרב אל יעקב, שני האחים התאומים רואים זה את זה, מה קורה לעשיו? הוא מתחיל לרוץ! "וירץ עשו לקראתו ויחבקוהו". ויעקב אבינו? הוא לא ממהר לשום מקום, הוא הולך לאט לאט "ויעבור על פניהם, וישתחו שבע פעמים עד גשתו עד אחיו".

שני האחים נפגשים, פגישה טעונה וגם סוערת. רש"י אומר שנתגלגלו רחמיו של עשיו על יעקב, ואז אומר עשיו ליעקב אלכה לנגדך, עונה לו יעקב "ואני אתנהלה לאיטי". יש לי זמן... עשיו מנסה להתעקש אבל יעקב עומד על שלו בתוקף: "הילדים רכים, והצאן והבקר עלות עלי...". אני לא צועד במהירות, בשום אופן.

אנחנו רואים כאן הנהגה מאוד מעניינת של יעקב אבינו, שבהיפך הגמור מעשיו שרוצה לעשות הכל במהירות ובחיפזון, יעקב אבינו עובד בקצב איטי. לאט לאט, הוא לוקח את הזמן ומתקדם בקצב שלו. הלא דבר הוא. אנחנו צריכים להתבונן בעניין הזה. אומנם הזריזות היא מידה משובחת, אברהם אבינו זוכה לשבח גדול שהוא רץ אל הבקר, שהוא השכים בבוקר לעקוד את בנו וכו', אנחנו יודעים שזריזות היא הבסיס לעבודת ה', ואי אפשר לעבוד את ה' בכבודות. אבל הזריזות אינה חיפזון, היא צריכה להיות פנימית, ולהתבצע ביישוב הדעת ובמתנות. וזאת נקודה שחשוב להעמיק בה ולהפנים אותה, כי בקלות אפשר להחליף בין זריזות לחיפזון, ולהגיע ליעד הפוך מזה שאנחנו רוצים לחתור אליו.

אני שואל אתכם שאלה: לוקחים בנאדם ונותנים לו שתי אופציות. אופציה א': ניקח סלע, נחקוק בו צורה של פרצוף אנושי, נעמיד אותו על גבי במה משיש, ונדרוש מהאדם לעבוד לסלע. מדי יום צריך להביא לו מנחה, פעם בשבוע להקריב לו קרבן, ובמשך כל ימות השנה צריכים לציית לחוקים שלו. הוא אוסר על שתיית יין, הוא קובע שחייבים לדבר בשפה מסוימת, אסור לגזור ציפורניים, צריכים

להתפלל חמש פעמים ביום ועוד...

אופציה ב': עזוב את כל השטויות. גש לחנות הקרובה של אנג'ל, קנה חצי קילו בורקס גבינה וחצי קילו בורקס תפוזי"א חם מהתנור, ותתחיל לאכול ולהנות מהחיים.

איזו אופציה יבחר האדם הנורמלי והשפוי בדעתו? כמובן שבאופציה השנייה. לא כך?

אבל אנחנו רואים שלאורך ההיסטוריה, רוב רובם של האנשים בחרו דווקא באופציה הראשונה. עד היום אפשר לראות בהודו ובנפאל ובכל מיני מקומות מהסוג הזה, אנשים שהם עובדי אלילים. הם מקריבים את כל החיים שלהם עבור פסל עשוי מאבן או מעץ. היו דורות שבהם אנשים היו מקריבים את ילדיהם עבור העבודה זרה הזאת.

זה דבר מדהים, למה הם לא בחרו באופציה ב'? אולי בגלל שאז לא היו בורקסים חמים, אז הם העדיפו לוותר על כל החבילה...

התשובה היא שפעם לאנשים היו ערכים ועקרונות. אנשים הבינו שהעולם אינו הפקר, זה לא עובד ככה שכל אחד עושה מה שהוא רוצה, חייבים שיהיה סדר, היררכיה, יש מי שמנהיג ויש מי שמונהג, יש חוק וסדר בכל דבר. הם טענו בדרך, בכיוון, אבל הם הבינו את הבסיס ההכרחי, אין דבר כזה לעשות מה שרוצים.

אבל היום אנשים רוצים בחיי הפקר, אף אחד לא יגיד לי מה לעשות וכיצד לפעול. אף אחד לא יקבע לי!

אפשר לראות את זה גם באידיאולוגיות. עד לא מזמן היו מתנהלים כאן במדינה ויכוחים בין חרדים לחילונים. אלו אמרו שזאת חובה לשרת בצבא, ואלו טענו שחלילה, זה איסור חמור. אלו טענו שהימין הוא הצודק והערכים שלו הם ערכי האמת, ואלו טענו שדווקא ערכי השמאל הם הצודקים והנכונים. היו כאלו שטענו שהקפיטליזם ורצו שוויון מלא בין כל בני האדם, והיו כאלו שטענו שהקפיטליזם זו הדרך הנכונה והצודקת, כי זה לא הוגן לקחת מהעשיר את מה ששייך לו רק בגלל שהעני לא הצליח להתעשר כמוהו.

על מה אנשים מתווכחים היום? כן פראייר או לא פראייר... זה כבר לא נוגע בכלל לשאלה אם הצבא צריך חרדים או לא. זה לא נוגע לשאלה אם הימין הוא הצודק מבחינה ערכית או השמאל. הוויכוחים היום הם בכלל לא אידיאולוגיים, אלו ויכוחים של 'מגיע לי יותר' ולמה אתה קיבלת יותר ממני'.

העולם איבד את הערכים, את המוסר, אנשים כבר לא רוצים להיות מונהגים על ידי מנהיגים טובים וישרים, הם רוצים לעשות איש הישר בעיניו בלי לתת דין וחשבון לאף אחד.

למרבה הצער גם יהודים חרדים בני ימינו, במיוחד הצעירים, לא מסוגלים בכלל להבין למה צריך שיהיו קשיים, למה בכלל ברא הקב"ה את ההתנגדות לקדושה, למה כשאני רוצה ללמוד דף גמרא, מגיע היצר הרע וחייב להפריע לי. למה לא יכול להיות עולם בלי יצר הרע שבו אנחנו רק עובדים את ה' בשמחה ונהנים מכל רגע ליד הגמרא...

כדי להבין את זה, אנחנו צריכים לקחת שיעור קצר בתורת ה'אוורונאוטיקה'. תורת האוורונז'ים... איך מטוס מתקדם, איך הוא

ממריא, מה גורם לו להתקדם במהירות גבוהה כל כך, ולמה כשנגמר לו הדלק הוא פשוט נופל... לעומת זאת לוויין יכול לטוס בחלל במשך שנים ארוכות בלי טיפה אחת של דלק, ובלי שיהיה לו בכלל מנוע. אבל לפני שנגיע לחלל בואו נדבר על שחייה במים. כל מי שפעם למד שחייה יודע איך השחייה גורמת לנו להתקדם במים? על ידי דחיפה. השוחה דוחף את המים עם הרגליים שלו, וכך הוא מתקדם. עוד דחיפה, עוד התקדמות. כמה שתדחוף בצורה יותר חזקה, תתקדם יותר מהר. כך גם אפשר לחתור עם סירת משוטים ולהתקדם. פעולה של התקדמות מגיע מדחיפת כח שמתנגד.

כמובן שלדחוף את המים זה לא קל. הרבה יותר קל לדחוף אוויר, אבל מי שידחוף אוויר עם הידיים והרגליים שלו לא יתקדם לשום מקום. למה? כי האוויר לא מתנגד אליו, ולכן אין שום התקדמות.

כשמדובר במטוס, הוא דוחף את האוויר כל כך חזק, כך שזה גורם לו להתקדם בכל זאת. אומנם ההתנגדות של האוויר חלשה מאוד, אבל ככל שהמטוס דוחף את האוויר חזק יותר אחורה, כך הוא מתקדם מהר יותר קדימה.

כשמשגרים לוויין אל החלל, מצמידים אותו לטיל שדוחף את האוויר אחורה במהירות עצומה, הלוויין מגיע אל החלל ואז הוא מתנתק מהטיל, עכשיו בחלל קורה דבר מעניין, ההתנגדות נעלמת לגמרי. אם הלוויין יגיע אל החלל במהירות של 20 קמ"ש, הוא ימשיך לרחף הרבה מאוד שנים במהירות של 20 קמ"ש בלבד, ואין לו שום אפשרות להאיץ, כי אין שום התנגדות שיכולה לדחוף אותו מהר יותר. כמובן שאם היה כח משיכה בחלל, הלוויין היה נופל מיד, אבל אין כח משיכה ואין התנגדות, ולכן הוא מתקדם במסלול שנקבע עבורו. באותה המהירות שבה הטיל יצא אל החלל, זאת המהירות שבה הלוויין ימשיך לטוס, מכוחה של אותה הדחיפה שהוא דחף את עצמו על גבי האוויר לפני שיצא אל החלל.

בכל אופן לענייננו המסר ברור: הסיבה שיש לנו יצר הרע והתנגדות, היא אך ורק כדי שנוכל להתקדם. בלי התנגדות אין התקדמות. ככל שההתנגדות חזקה יותר ואנחנו מצליחים להתגבר עליה בצורה מספקת, ההתקדמות תהיה מהירה יותר.

במקרה שלנו החלל זה מה שקורה כשהחיים בעולם מגיעים אל סיומם. מי שבחיי חיותו בעולם הזה עלה והתעלה בקצב מהיר, גם אח"כ ימשיך לעלות מעלה מעלה, אבל מי שחלילה היה במצב סטטי, אחרי עזיבתו את העולם יהיה באותו המצב.

מכל האמור אנחנו מבינים דבר חשוב מאוד. ביהדות, אנחנו לא מחפשים קיצורי דרך! אנחנו לא מחפשים להקל, לא מחפשים פתרונות קלים ונעימים כדי להיכנס לגן עדן. זאת לא הדרך שלנו. אנחנו עובדים קשה, אנחנו מתאמצים ומתייגעים, דוחפים את עצמנו קדימה, מתמודדים עם ים של ניסיונות וקשיים, אתגרים לא פשוטים שאנחנו צריכים לצלוח, וככה, רק ככה אנחנו מגיעים אל היעד ואל המטרה. "אתנהלה לאיטי", אני לא ממהר לשום מקום! לאט אבל בטוח, נגיע אל היעד.

בשוק החברותות האחרון לא מצאתי חברותות שמתאימות לרמה שלי, חוץ מזה בחדר אני ממש סובל. תוסיף לזה את הסוגיא הקשה, ותבין שזהו... נראה לי שאם אכנס לשיבה אחרת אני אוכל להתחיל מהתחלה בצורה טובה ונכונה ועם הברע'ן של ההתחלה בעזרת ה' אני יעלה חזרה על דרך המלך

הרב ישראל היימן על התגברות על קשיים
ועל שאלת 'המקדש בתמרה' ששאל מרן הגר"ח שמואלביץ זצוק"ל

פניתי עם יחזקאל בכיוון השני, אל המרפסת שבסוף קומת בית המדרש, באוויר הצח ובעודנו שעונים בנינוחות על מעקה המרפסת אל מול הנוף יכולתי לשאול אותו, "תגיד, מה היה קורה אם הייתי עוזר לך שבוע שעבר ומעביר אותך בתהליך בזק לשיבה אחרת, ההיא שכ"כ רציית?" לא הייתי צריך לחכות לתשובה, הוא הנהן בראשו בהשלמה.

לא באתי לרקוד לך על הדם, המשכתי כשראיתי את המבוכה שלו, באתי להחכים אותך בתובנה שאני רוצה שתיקח איתך לכל החיים. מספרים שלר' חיים שמואלביץ זצ"ל הגיע פעם אברך שעמד בפני צומת דרכים, שלא בדומה אליך השיקול שלו האם לצאת מהכולל לעסקים או להישאר בן תורה, באותו זמן זה היה קצת פחות מסוכן מהיום... אותו אברך החזיק שלפי מידותיו וכישוריו הוא יכול להצליח הרבה יותר בעולם העסקים ופחות בעולם הישיבות וספיקות עלו במוחו בעניין הזה, נמצא מישהו מחבריו ש'סחב' אותו לר' חיים שמואלביץ.

ר' חיים שאל אותו הם הוא למד פעם מסכת קידושין, כשהוא אישר, ר' חיים שאל אותו אם הוא יודע מה ההבדל בין המקדש בתמרה שהדין הוא שהאישה מקודשת אף שאין בו שווה פרוטה לבין

יחזקאל התיישב על הספסל לידי באמצע הסדר בפרצוף עגמומי למדי, "זהו נמאס לי סופית, שהרב ימצא לי ישיבה אחרת".

ואז יחזקאל פרס באזני את תלאתו בחודש החולף:
בשוק החברותות האחרון לא מצאתי חברותות שמתאימות לרמה שלי,

חוץ מזה בחדר אני ממש סובל מאחד מהחברים שממש מציק לי תוסיף לזה את הסוגיא הקשה ואת הר"מ שאני לא לגמרי מתחבר אליו כבר מתחילת הזמן ותבין שזהו... אני לא יכול יותר, נראה לי שאם אכנס לשיבה אחרת אני אוכל להתחיל מהתחלה בצורה טובה ונכונה ועם הברע'ן של ההתחלה בעזרת ה' אני יעלה חזרה על דרך המלך.

שעה ארוכה הוא התווכח איתי בנסיון להצדיק את ההחלטה שלו, הוא לא היה מוכן לשמוע על שום דבר אחר, כששאלתי אותו על איזה סוג ישיבה הוא חושב הוא צייר לי את ישיבת חלומותיו, מקום מכיל וטוב עם צוות חם, בחורים נעימים ובעלי מידות טובות ורמה לימודית גבוהה, הוא גם אמר לי את שם הישיבה אותה הוא מגדיר ככזו. לא סיפרתי לו על ההכרות שלי עם כמה מהבחורים מאותה ישיבה שבאים כסדר להתלונן באוזני כל מי שמוכן לשמוע על הבעיות החברתיות ועל חוסר ההקשבה של הצוות... עוד יגידו שאני מדבר נגד ישיבות...

לקראת סוף הסיידר אחרי שעה עקרה של נסיונות נפל, לדבר אל ליבו של יחזקאל הנסער הבנתי שמנוי וגמור איתו לעבור לשיבה אחרת. הנחתי לו ואיחלתי לו הצלחה בחיפוש ובתהליך המורכב.

בשבוע שלאחר מכן פגשתי אותו 'באקראי' (כנראה שרק כשהוא קורא את השורות האלו הוא מבין שהמתנתי לו שם יותר מעשר דקות...) במסדרון המוביל אל בית המדרש, "נו, מה קורה עם התוכניות שלך? מתקדמות?" שאלתי בהתעניינות.

פניו של יחזקאל התכרכמו קלות, לא היה לו נעים, הוא לא בדיוק עשה משהו רציני בנידון, הבנתי מיד את מה שחשדתי בו אז בסוף השיחה שלנו בשבוע שעבר, הסערה שפקדה אותו אז עברה חלפה לה וחוץ מקצת תחושה לא נעימה עם החברותות - משהו שניתן להתגבר עליו, אין שום סיבה מיוחדת לעורר זעזועים.

יצאתי מהרב מבולבל מאוד. אולי אני באמת חולם בלילה? הרב לא זוכר דבר כזה. הוא היה שם בחדר, אם אכן נטרקה הדלת לא יכול להיות שהוא שכח דבר כזה. אם הוא אומר שזה לא קרה, אולי אני באמת מעררב מציאות ודמיון...

שיחה מרתקת עם הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה', על דמותו הייחודית של הגאון הגדול רבי פנחס שרייבר זצ"ל

מאת אליעזר (לייזר) רוט

לפני כשבוע חל יומא דהילולא של הגאון הגדול רבי פנחס שרייבר זצ"ל, אב"ד אשדוד ורב קהילת 'נפש החיים' בעיר, ממייסדי בית הדין של מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל, ראש ישיבת ברסלב בבני ברק, ומענקי הדור האחרון. לכבוד יום ההילולא שוחחנו אודותיו עם הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה', ומנהל רשת הסמינרים 'תפארת החיים', שהוקמה ונוסדה על ידי הגר"פ שרייבר. "במשך שנים רבות זכיתי להיות קרוב מאוד לאחת מדמויות ההוד של דורנו", מספר הרב צוקר שליט"א בשיחה עם 'לקראת שבת', ומספר בקצרה את קורותיו של הרב זצ"ל.

"הרב שרייבר זצ"ל התייתם מהוריו כשהיה בן 11 בלבד, בעת שנמלטו מפני הנאצים ושהו באוזבקיסטן. מאז הוא נאלץ להסתדר לבדו, ולא זו בלבד אלא שהוא גם העמיס על כתפיו את גידול אחיו הצעיר ממנו, שהיה ילד כבן שנתיים באותה העת.

"החיים באוזבקיסטן, בתקופה שבה מלחמה עולמית מתנהלת במלוא העוצמה ואנשים נהרגים בכל מקום בהמוניהם, לא היו גן עדן. חוויות הילדות שלו היו קשות במיוחד, ואם לא די בכך, בהמשך הוא הועבר למשלוח הילדים הגדול 'ילדי טהראן', שם התמודד עם ניסיונות שנעשו לפגוע בחינוך הטהור שקיבל מהוריו הקדושים.

"דרכו של עולם שאנשים שחוו חוויות קשות בילדותם, גדלים להיות אנשים מרי נפש. גם מבין אלו שכן מצליחים להדחיק את הקשיים ולהסתיר את הצלקות, הם הופכים לאנשים סגורים רגשית, וקשה להם מאוד להפגין רגשות.

"לא כן מרן הרב זצ"ל. הוא היה איש שכולו לב, ואת מידותיו הטובות אפשר רק לנסות לתאר בקצרה.

"אבל לפני שאפתח ואספר אודותיו, אני רוצה לשתף את הקוראים עם אנקדוטה מעניינת שמשקפת רבות את דמותו.

"במשך השנים אני זוכה ללמוד חלק משעות היום בכולל האברכים 'דעת יוסף' בראשותו של הגאון רבי יחיאל נוביק שליט"א. הכולל היה בנשיאותו של הגר"פ שרייבר זצ"ל, שהיה מגיע מדי פעם לבקר ולעמוד על קצב ההתקדמות ורמת הלימוד וכדו'.

"הרב היה גר בבני ברק, ושלוש פעמים בשבוע הוא היה מגיע לאשדוד, כדי לנצח על כל מלאכת הקודש בקהילה.

"היה זה כשלמדנו בכולל את מסכת בבא מציעא, עסקנו בפרק 'שניים אוזחים' ולמדנו אותו בעיון רב. היו בכולל אברכים בשיעור קומה, אריות של ממש, הלימוד היה מאוד מעמיק והתרחב מהסוגיא הנלמדת על פני כל הש"ס.

"כשהגענו לקראת סוף פרק 'שניים אוזחים', נכנסו לעומקה של סוגיית 'שטרות', וכל הדינים התלויים בה. מה דין שטר שנאבד, למי צריך המוצא להחזיר, ואם היה זה גט אשה, האם היא יכולה לטעון שזה שלה והיא מגורשת או לא, ועוד ועוד הלכות התלויות בעניין.

"במשך שלושה שבועות למדנו את הסוגיא, עם כל שיטות הראשונים והאחרונים, חרשנו אותה לעומקה ולרוחבה, וממש היתה בכולל אווירה מאוד מיוחדת, כולם היו שקועים בסוגיא עד למעלה מצווארם.

"לקראת סוף השבוע השלישי שבו עסקנו בסוגיא הזאת, החליט ראש הכולל הרב נוביק שליט"א לבקש מהרב שרייבר זצ"ל, שימסור לנו שיעור. הרב שרייבר בדיוק הגיע לביקור הקבוע שלו בקהילה, והרב נוביק נכנס אליו ואמר שמאחר ואנחנו לומדים עכשיו את הסוגיא של שטרות, אנחנו נשמח אם הרב יסכים למסור לנו שיעור בסוגיא...

"כוונתו של הרב נוביק היתה שהרב שרייבר יתכונן היטב ביומיים הקרובים, ובביקור הבא שלו באשדוד, יכנס למסור לנו שיעור.

יכול היה לעבור ליד החברותא שלו ולא לומר לו שלום. אנשים היו נעלבים בתחילה, אבל בהמשך הבינו שהוא פשוט לא רואה כלום. העיניים שלו מביטות קדימה, אבל הראש שלו נשאר מאחור, בגמרא שאותה הוא סגר מקודם, הוא מנסה לרדת לשורש המחלוקת שבין ה'קצות' ל'נתיבות', הוא לא שם לב בכלל מי הם העוברים והשבים לידו.

"אבל מכאן אני רוצה לקחת את הקוראים לשלב נוסף ביכולות של האדם הגדול הזה... לא רק שהוא לא ראה מה שלא קשור לתורה, אלא שהוא גם לא שמע ובוודאי שלא זכר דברים שאינם רצון ה', ובדידי הווא עובדא:

"חלק גדול מזמנו של הגר"פ זצ"ל הוקדש לשבתו כדיין בבית דין. 50 שנה שפט הרב שרייבר את ישראל, בתחילה הוא הקים בבני ברק את בית הדין יחד עם מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל, שאיתם היה גם הגאון רבי יוסף רוט. הם היו ההרכב הראשון והיחיד של בית הדין באותם ימים, הגר"נ קרליץ היה אב"ד והרב שרייבר והרב רוט היו הדיינים. בהמשך הצטרף אליהם גם מרן הגר"י אדלשטיין זצ"ל, כדיין רביעי וההרכבים היו יכולים להשתנות מעט. בהמשך ייסד הרב את בית הדין באשדוד, ושם כיהן כאב"ד.

"היה זה מפליא מאוד שהרב זצ"ל היה שומע רק את מה שהוא היה צריך לשמוע לעניין דין התורה. מה שהוא לא היה צריך לשמוע, לא נכנס באוזניו.

"אני זוכר מקרה מאוד מאוד חריג, שהיה יהודי שנתבע בסכום כסף גדול מאוד. במשך תקופה ארוכה היתל אותו יהודי בבית הדין, הוא לא הגיע לדיונים, וכשכבר לא היה מנוס והיה חייב לבוא הוא טען שחסרים לו מסמכים וכבר הרוויח זמן פעם אחר פעם, עד שאחרי דיונים רבים כבר הגיע הדין האחרון ואותו אחד הבין שכלתה אליו הרעה מאת הדיינים שעומדים לחייב אותו.

"כשראה שזה המצב, לא יכול היה הנתבע לעצור ברוחו. הוא החל לשאוג בכעס על הדיינים, גידף וחירף ולבסוף יצא מבית הדין בהפגנות, כשהוא טורק אחריו את הדלת בעוצמה רבה.

"אני עצמי ישבתי אז בכולל הסמוך לחדר בו ישבו בית הדין, בבית המדרש השתררה דממה. האברכים נבהלו מעוצמת הטריקה. עד מהרה הבנו את המקרה, כמובן שערכו של אותו יהודי ירד מאוד בעינינו, אבל חזרנו לשגרה.

"עברו כמה חודשים, ולפתחי הוגשה הצעה מיוחדת במינה. מנהל של מוסד כלשהו באזור, הציע לי לכהן כראש ישיבה שתחת ניהולו. התלבטתי בעניין והתחלתי לברר, והנה אני שומע שמחפשים לישיבה גם משגיח. ואת מי הם החליטו למנות כמשגיח??? לא פחות ולא יותר, את אותו יהודי שמטיח דיבורים קשים בדיינים ובאדם גדול כמו הרב שרייבר, ויוצא מבית הדין בטריקת דלת מזעזעת, אחרי שניסה להתחמק מלשלם חוב גדול לאדם אחר...

"שתי שאלות קפצו מיד בראשי. קודם כל, איך אני יכול לכהן כראש ישיבה כשהיה עלי לעבוד עם אדם שאני מאוד מאוד לא מעריך ואיני חושב שהוא יכול לשמש כדמות חינוכית לתלמידים.

"שאלה שניה, האם מותר לי לומר לאותו מנהל מוסד מה שידוע

"אבל הרב שרייבר לא הבין את דבריו... הוא שאל באיזה דף אנחנו מחזיקים והרב נוביק אמר לו שאנחנו לומדים כעת דף יז. הרב שרייבר היה בטוח שהכוונה היא למסור שיעור מיד עכשיו. הוא הסכים בשמחה, נכנס לבית המדרש, ניגש לארון הספרים, הוציא מסכת בבא מציעא, פתח בדף יז, והתחיל למסור שיעור...

"השיעור לא היה קצר. במהלכו פרס הרב שרייבר את הסוגיא כולה כשמלה מחוורת, כל השיטות סודרו זו לצד זו בצורה בהירה, ראשונים, אחרונים, כל אחד ואחד עם כל החילוקים שיוצאים מהשיטה שלו. ישבנו עם פה פעור! איזו גאונות עצומה! הרב הדגים לנו איך נראית שליטה מוחלטת בסוגיא ובכל המסתעף ממנה באופן על אנושי!

"אני זוכר כמו היום את הדממה ששררה בבית המדרש כשהשיעור הסתיים. הרב יצא, כמובן עמדנו על רגלינו, ולאחר מכן הסתכלנו זה על זה כלא מאמינים.

"פתאום נעמד אחד האברכים, ידי הגאון רבי חנוך חיים וינשטוק שליט"א, הוא הכריז בקול גדול את מה שכולנו חשבנו בשקט: "בושה וחרפה!", הוא אמר ספק בצחוק ספק ברצינות. "כבר שלושה שבועות שאנחנו לומדים 'שטרות', ועדיין לא התחלנו בכלל להבין את הסוגיא! הרב שרייבר הראה לנו שאנחנו לא יודעים כלום, ועד לפני שעה כולנו חשבנו שאנחנו ממש בקיאים בסוגיא..."

"הגאונות הזאת לא באה רק מכישרון יוצא דופן וזיכרון אבסולוטי", מחדד הגר"י צוקר שליט"א. "היא באה מעמל ויגיעה אינסופית בתורה. לא היה לו בעולמו כלום, רק ד' אמות של הלכה. אני חושב שמה שמשקף את זה יותר טוב מהכל זה הסיפור שסיפר הגאון הגדול רבי זאב קאהן שליט"א, ראש ישיבת 'מאור התלמוד' שפעם פגש את הרב שרייבר זצ"ל, בימי השביתות העלזים של בני ברק, כשהעיר היתה מלאה וגדושה בערמות של זבל מצחין, ואנשים שצעדו ברחוב היו עושים זאת בריצה מהירה ככל האפשר כדי לחסוך את הצורך לשהות ליד הערמות המחרדות הללו.

"כמובן שכשהרחובות מטונפים כל כך, אסור לחשוב בלימוד ברחוב. הגר"ז קאהן פגש את הרב שרייבר ושאל אותו, נו... מה עושה הרב בימים אלו כשאסור להרהר בדברי תורה ברחוב?

"השיב לו הרב שרייבר בשתי מילים "לאונסו שאני". כך אומרת הגמרא, שכשמדובר בהרהור בדברי תורה שהוא באונס, הדבר מותר.

"התשובה הזאת בעצם מבטאת את אופיו המיוחד של הרב שרייבר. הוא ניסה שלא לחשוב בלימוד, אבל לא הצליח. על מה הוא יחשוב? על מכוניות ועל מזג האוויר? הראש שלו בכלל לא מסוגל להיות מונח במשהו אחר חוץ מלימוד... הוא אנוס לחשוב בדברי תורה. אין לו שום אפשרות אחרת!

"אלו שהכירו אותו בצעירותו גם ידעו שאנשים נעלבים מהרב. הם עוברים על ידו ברחוב, הוא הולך ומביט ישר נכחו, לכאורה הוא גם רואה אותם, אבל לא מניד ראש לשלום, לא אומר להם מילה. הוא

שהוא ישמע, האוזניים שלו לא שמעו! הוא היה אדם עם שמיעה וראייה סלקטיבית.

"אגב, אותה הצעה ממילא לא יצאה אל הפועל, כך שממילא לא עבדתי עם אותו יהודי, והשאלה התבררה לבסוף כלא רלוונטית".

"כחלק מתפקידיו כרב הקהילה, היה הרב שרייבר מכריע בכל שאלות גבאי קופת הצדקה הקהילתית, וכשהיו צריכים לארגן את החלוקות ולהחליט מה גובה התמיכה שצריכים לתת לכל משפחה, היינו מכינים חוות דעת והרב היה מקבל את ההחלטה הסופית כמה להעניק לכל משפחה.

"היתה לו עין מאוד חדה והוא ידע גם לזהות מצוקה ולהבין כמה היא גדולה ומאיימת. לכן, לא פעם באנו עם מקרה של אדם ששקוע בחובות של מאות אלפי שקלים וזקוק לתמיכה גדולה ולעומתו אדם אחר שיש לו מינוס של אלפיים שקל בבנק ומבקש גם הוא תמיכה, הרב היה מפתיע אותנו לפעמים ואומר לתת תמיכה גדולה יותר דווקא לאברך שיש לו מינוס של אלפיים שקלים בחשבון.

"השאלה היא לא רק כמה כסף חסר", הסביר לנו הרב, "אלא גם איך הוא מרגיש עם זה. אני מזהה על האברך הזה, שכשהוא צריך לגייס אלפיים שקלים, זה מדיר שינה מעיניו ומעיק עליו הרבה יותר ממה שמעיק חוב של מאות אלפי שקלים על היהודי השני. לכן הנתונה לאברך הזה קודמת וחושבה יותר.

"באחת הפעמים קיבלנו בקשה לתמיכה ממשפחה שעל פניו לא הציגה קושי כלכלי מובהק. הם לא חיו בהרחבה, אבל ההכנסות נראו סבירות לחלוטין, וכולנו מכירים את המשפחה ויודעים שהם לא נראים מאוד עניים.

"כשישבנו אצל הרב כדי לקבל הנחיות סופיות איך לחלק את התמיכות, הוא הפתיע אותנו: "המשפחה הזאת צריכה לקבל תמיכה מלאה", הוא אמר.

"אנחנו חשבנו שאולי יש פה איזו אי הבנה. הרי אנחנו רואים שהנתונים שהם הציגו בפנינו לא מצביעים על מצוקה קשה, המשפחה בהחלט לא עשירה ולא יזיק לה לקבל תמיכה אבל יש לנו פה משפחות במצב קשה הרבה יותר.

"אבל הרב עמד על דעתו והסביר לנו בפשטות: "בכל פעם שיש קידוש בבית הכנסת, אני רואה שהאבא והילדים מתנפלים על הקוגל והעוגות, הם ממש רעבים. אם הם מבקשים עזרה חייבים לעזור להם!".

"כמובן שלא עלה על דעתו בכלל שיש אנשים שלא חסר להם דבר ובכל זאת הם אוכלים בתיאבון רב. בעולם המושגים שלו, כשאדם אוכל הרבה, זה בגלל שהוא מאוד רעב... חייבים לעזור לו...".

לי על המשגיח המיועד שלו או שחלילה יש בזה משום לשון הרע וארור מכה רעהו בסתר ועוד איסורים ולאווים כהנה וכהנה?

"ניגשתי לרב שרייבר עצמו ושאלתי אותו. התחלתי מהשאלה השניה, האם מותר לי לספר את הידוע לי, אולי זה אפילו מחובתי, כי צריך להרחיק את האיש הזה מחינוך בחורי ישיבה.

"הרב שרייבר השיב לי בהחלטיות ובלי שום פקפוק שאסור לי לומר מילה אחת רעה על האיש. מה פתאום? "הרי לא היית בבית הדין", הוא אמר לי, "אתה לא יודע מכלי ראשון את הסיפור... רק שמעת מאחרים. החפץ חיים מגדיר במפורש מתי מותר לספר לשון הרע לתועלת, והוא כותב בפירוש שמה שידוע משמועות אסור לספר".

"עכשיו הגיע הזמן לשאול את השאלה הראשונה... "איך אני יכול לעבוד עם יהודי כזה? איך אפשר לתת לו להיות משגיח?".

"אמר לי הרב שרייבר, ומה הבעיה? היה לו דין תורה, זה כבר הופך אותו לאדם פסול? מישהו תבע אותך, הוא טען שהוא פטור מלשלם, באו לדין תורה כשחייבו אותו לשלם הוא שילם. מה לא תקין בסיפור הזה?".

"אמרתי למרן זצ"ל, אבל הרב! הוא לא כיבד את בית הדין והלך לשלם כמו ילד טוב. הוא דחה את בית הדין בלך ושוב במשך תקופה ארוכה ולבסוף חירף וגידף בעזות מצח ויצא בכזאת טריקת דלת שכל הבניין רעד!!!

"הרב שרייבר הסתכל עלי במבט תמה ולא הבין על מה אני מדבר? "על מה אתה מדבר ר' יחיאל? מי צעק? מי טרק דלת? אתה חולם בלילה!!!".

"יצאתי מהרב מבולבל מאוד. אולי אני באמת חולם בלילה? הרב לא זוכר דבר כזה. הוא היה שם בחדר, אם אכן נטרקה הדלת לא יכול להיות שהוא שכח דבר כזה. כאלו חירופים וגידופים הוא לא שומע כל יום, אני בספק אם אי פעם מישהו התחצף אליו ככה בבית הדין. אם הוא אומר שזה לא קרה, אולי אני באמת מערבב מציאות ודמיון...

"נכנסתי לכולל ושאלתי את אחד האברכים, "אתה זוכר שהיה כאן מישהו שיצא בצעקות וטרק את הדלת של בית הדין?", והאברך משיב לי בחיוב, "בטח שאני זוכר, איך אפשר לשכוח?", ניגשתי לאברך נוסף, ולאחר לעוד אחד, כולם זוכרים. רק הרב שרייבר לא זוכר!

"לאחר מחשבה הסקתי את המסקנה המתבקשת... ייתכן שהרב שרייבר שמע את הגידופים ואת טריקת הדלת ומיד שכח את זה, אבל אני חושב שהוא בכלל לא שמע ולא ראה, כי כך היתה בנויה האישיות שלו. הוא היה עבד ה' במלוא מובן המילה, מה שלא היה רצון ה' שהוא יראה, העיניים שלו לא ראו. מה שלא היה רצון ה'

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של ימוקד הישיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

ה'אֶדְרָנְלִין' שפרץ את חומת רוסיה הקומניסטית...

'ייחד לב וגל אבן' - המתכון להצלחה

תיקו וכל חפציו האישיים מעבר לחומה, הוא חייב לעבור ויהי מה!
והוא הצליח!

מעשה זה בין אם הוא התרחש במציאות או לא, יש בו מסר חשוב עד מאד לחיים! אדם מקבל על עצמו קבלה וקשה לו לעמוד בה, אדם צריך לבצע משימה והוא מתקשה בישומה, אדם רוצה מאד להצליח וההצלחה רחוקה ממנו, יש עצה ורעיון כדי להגיע ליעד - ליצור 'מחייב'! ליצור סיבה שתחייב אותי לעמוד במשימה שלקחתי על עצמי, ואז בכח הרצון לעמוד במחייב, יהיה בי את הכוחות לבצע. ברפואה המודרנית מקובל, כי בזמני מצוקה גוף האדם מייצר בדם חומר הנקרא 'אֶדְרָנְלִין', חומר זה ממריץ את מערכת העצבים ונותן לגוף מנגנון מיוחד כדי להתמודד ולהתגבר על מצבי לחץ ומצוקה. בחכמת הרפואה זה נקרא 'אֶדְרָנְלִין'! ובחכמת הנפש זה נקרא 'מחייב'! כשאדם מייצר לעצמו 'מחייב' לעשות דבר מסוים, יתגלו בו כוחות נפש חדשים שהוא לא הכיר כדי שהוא יוכל לבצע גם משימות שהיו נראות בעיניו כלא ישימות כלל, וכפי שהגדיר זאת הגה"צ ר' דב יפה שליט"א בספרו לעבודך באמת (פרשת ויגש) 'שכפי גודל המניע של האדם כך גודל וחוזק כוחותיו'.

בתפילת גשם שאנחנו אומרים בשמיני עצרת, מתנסח הפייטן במשפט מאד מעניין "ייחד לב וגל אבן מפי באר המים", כשלומדים פרשת ויצא במעשה זה של יעקב שבאצבעו הקטנה הרים את הסלע הגדול מעל הבאר מה שלא הצליחו לעשות אלא רועים רבים

נקישות כבדות נשמעו על דלת הבית בפאתי אחד הכפרים ליד מוסקבה, הימים היו ימי הקומניזם האפלים ברוסיה בהם כל גילוי של יהדות היה סופו במרתפי הק.ג.ב האפלים והגליה לעבודות פרך בסיביר הקפואה, לא עברו שניות של המתנה והנקישות הפכו לדפיקות חזקות ומאיימות... הלבבות נעצרו... לא היה קשה לנחש מי הם העומדים מאחורי הדלת בשעת לילה כה מאוחרת... בצעדים רועדים ומהוססים נגשה בעלת הבית לפתח ופתחה את הדלת... כן היא לא טעתה! סוכני הק.ג.ב. גבוהי קומה וחסונים מטילי אימה במראיהם ומבטם עמדו בפתח הבית...

היכן בעל הבית שאלו בטון נוקשה וקפוא? בעלת הבית הצליחה בקושי להוציא מפיה תשובה של שלש מילים 'הוא לא בבית!', לאחר כמה נסיונות ברורים על מקום המצאו, הסתלקו סוכני הק.ג.ב.. האשה הבינה מיד כי חייבים לפעול במהירות, כי מרגע שהק.ג.ב החליט לעלות על מישהו אז הסכנה היא מיידית, היא שלחה במהירות שליח למקום המצאו של בעלה שלא יהין להגיע לביתו וישתדל לברוח כמה שיותר מהר, היא לא שכחה לשלוח לו את שקית התפילין והטלית כדי שיהיו איתו במנוסתו.

הוא אכן קלט את מצבו... לקח את הטלית והתפילין והחל במנוסה, הוא עלה על המונית הראשונה שהזדמנה לו ונסע כמה שיותר קרוב לגבול, שם עצר והתחיל לנוס לתוך היערות הקרובים לגבול, וכך במשך שעות הלך לכיון שהיה נראה לו הגבול... עד שנעצר למול חומה גבוהה ומאיימת שסימנה את הגבול... אבל איך עוברים את החומה?? הנה עוד מעט ויאיר היום וזה ממש מסוכן להמצא בכזה מקום, כל רגע יכול לעבור פטרול ורח"ל... הוא מייגע את מוחו בנסיון למצוא פתרון ואין! הוא כמעט התייאש..

ואז החליט בהחלטה מהירה... דבר ראשון אזרוק את התיק בו היו חפציו האישיים אל מעבר לחומה, ואז... כשהם היו מעבר לחומה, הוא הגה מוחו בכל כוחו לנסות ולמצוא פתרון, והנה... מצא הוא ענף עץ גדול שנגדע מאחד העצים במהירות הוא לקח את העץ והשעינו על אבני החומה והתחיל לטפס עליו עד לראש החומה, שם העביר את הענף הגדול לצד השני וכך בתוך כמה דקות הוא היה מעבר לחומה... אדם חופשי ובן חורין!!!

איך הצליח מעשה זריקת התיק לייצר פתרון ליאוש הכמעט מוחלט? התשובה הברורה היא - 'המחייב'! הוא יצר לעצמו מחייב,

ביחד, וכתב שם רש"י 'כמי שמעביר פקק מעל גבי צלוחית להודיעך שכוחו גדול', והיה נראה שיעקב היה בעל כח גדול, אבל האמת שהוא איש תם יושב אוהלים, ארבע עשרה שנה ישב בשיבת שם ועבר, ולא עסק בחישול כוחו הגופני, אלא ללמדנו ש"יחד לב וגל אבן" כשאדם מייחד לבו וכל רצונו לדבר מסויים, אז מתגלים בו כוחות עצומים וחזקים שיכולים לגול אבן גדולה שאין בידי כמה אנשים להזיזה. הפלא ופלא!

עברנו את חלקו הראשון של זמן חורף, כוחות הרענון של תחילת הזמן הולכים ונכבים, חייבים להניע מחדש את המנועים ולשמר את הרענון לאורך הזמן. כיצד עושים זאת?!

מיצרים 'אֲדָרְגָלִין רוחני' - 'מחייבים' שיכריחו את הגוף לייצר כוחות

המשך מעמוד 7 | המשגיח הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל

התחתונים! מדריגה גדולה וחשובה שאי אפשר בכל להבין אותה... "אבל מקרה קרה? בא אשמדאי זורק אותו כידוע, וכתוב בגמרא בסנהדרין דף כ', קודם הוא מלך על העליונים ועל התחתונים ואחר כך נהיה מצב שמלך רק על ישראל ובהמשך מלך שלמה רק על ירושלים, הגיע למצב שהוא מלך רק על ביתו ואחר כך היה מצב שמלך רק על מיטתו ולבסוף מלך שלמה רק על מקלו..."

שואל רבי חיים שמואלביץ, מיט זיין גאוני'שער חאפ (עם התפיסה הגאונית שלו): מה זה נקרא "מלך על מקלו", איזו מן מלכות זאת, כל אחד שיש לו מקל הוא מלך על מקלו?

אלא מסביר רבי חיים, ששלמה המלך, החכם מכל אדם, ידע את הסוד הזה שאדם שמאבד את מעמדו עלול ליפול לתחתית השאול. צריכים לדעת, גם אם יש לך ירידה, זה לא אומר שאבדה התקווה. היה היה מלך על העליונים והתחתונים, ירד וירד ורד, איבד את השליטה בעליונים ובתחתונים, איבד את השליטה בירושלים, בבית

מיוחדים כדי לעמוד ביעדים הרוחניים שאנחנו רוצים להציב לעצמנו. כמובן שאסור ליצור מחייבים שקשה לעמוד בהם, ולא כאלו שיגרמו ללחץ נפשי, הכל חייב להיות ברוגע ושלווה, אבל צריך וכדאי להתחיל במחייבים קלים ולראות האם אני יכול לעמוד בהם, כגון להחליט למשך שבוע שלא לדבר כלל דברים בטלים בעשר דקות הראשונות של הסדר, ואם אדבר אני יקנוס עצמי כל פעם בעוד חמש דקות או כל קנס שנראה זמין ולא קשה מדאי, ואם אעמוד בהם אף שהם קלים הם יתנו לי חוסן וחוזק של אחד שמוביל את כוחותיו ומנצלם ולא מובל על ידי כוחותיו ומפסידם! וכך לאט לאט לייצב את סדר היום באופן הרצוי, להוסיף בהתחזקות עוד ועוד עד שנהפך להרגל וטבע. ובעזרת ה' נעשה ונצליח.

שלו, אבל הוא לא איבד את המלוכה. גם כשנשאר לו רק מקל, הוא נשאר מלך, מלך על מקל, אבל מלך!

זה דבר חשוב שכדאי לזכור, כדי שלא להגיע ל'קיר נטוי' ברוחניות. תמיד לשמור על המעמד, גם אם יש נפילה רח"ל, לא להיכנע להתמסר למצב החדש, אלא להחזיק במעמד הקודם ולחזור אליו במהרה.

ולמעשה כל יהודי צריך שיהיה לו מקום כזה, איזה כבוד עצמי שיש לו, שממנו הוא לא נופל גם כשיש לו ירידה ברוחניות חלילה, להחזיק חזק ולשמור בכל הכח שלא לוותר, אפילו אם יש לך רק מקל, אתה עדיין יכול להישאר מלך!

תודתנו לתלמיד המסור שאצר את דברי המשגיח זצ"ל באוצרו במשך כחצי יובל שנים, עד שראו אור. זכות הרבים תלויה בו. (הדברים נכתבו בתרגום מיידיש ללשה"ק, ובשינויי עריכה מתבקשים).

המשך מעמוד 14 | הרב ישראל היימן

המקדש ע"מ שאני אדם חשוב ששם האישה אינה מקודשת? הבחור ענה מיד את מה שידוע לכל צורב מתחיל שהמקדש בתמרה מקודשת כיון שאע"פ שאין התמרה שווה פרוטה כאן אולי היא שווה פרוטה במדי.

לא הבנתי, אמר לו ר' חיים, אז למה במקדש ע"מ שאני אדם חשוב אי אפשר לומר שגם אם הוא לא חשוב כאן אולי הוא חשוב במדי? אלא, ענה לו ר' חיים בגאונותו העצומה, דע לך ידידי, מהות האדם הפנימית אינה ברת שינוי, אדם שהוא במהותו חשוב יהיה חשוב בכל מקום, אדם שהוא במהותו איננו חשוב לא יוכל להיות חשוב במדי ולא באף מקום אחר.

דבר דומם שוויו יכול להשתנות ממקום למקום מה שאין כן האדם שכוחות הנפש שלו וערכו המהותי יהיה שווה בכל מקום אליו הוא יגיע. ההבדל בין כל חפץ שהוא לאדם שהחפץ נמדד לפי חיצוניותו ואופן שימוש - דבר שיכול להשתנות בצוק העיתים ועל ידי הנסיבות, לא כן האדם ששוויו נמדד לפי פנימיותו אותה הוא לא יכול לשנות והיא

צצה ועולה בכל מקום שהוא.

בשלב זה שיחזקאל היה יותר נינוח ופחות נסער, הדברים יכלו להתיישב על ליבו והוא הבין את מה שניסיתי להסביר לו אז, הדבר הראשון אותו תוציא מהמזוודה בכל מקום אליו תגיע, זה את הבעיות איתם התמודדת במקום בו היית עד לא מכבר, רוב הבעיות שסובבות את האדם הם מייצור עצמי שנובע מההסתכלות של האדם על סביבתו ומהתגובות שלו למה שקורה איתו ובחברתו.

כמעט בכל מקום אליו תגיע אתה תחווה את אותם התמודדויות, אולי בצורות שונות, אבל מהותית הם יהיו אותם נושאים ובאותה מידת קושי כי כאמור הבעיות נוצרות אצלך והם קשורות למידות הנפש שלך ולפנימיות שלא משתנית ממקום למקום.

כל אחד יכול לאצור בנפשו את האימרה הנפלאה הזו ובמקום לחפש לשנות מקום או סביבה אם יחפש האדם להשלים ולחזק את הפנימיות שלו גופא הוא יוכל בע"ה להצליח בכל מקום שהוא ובכל נסיבות שיהיו.

כמה שיותר לבקש מה' ולהודות לו, כי בזה נקבעת האמונה בהשגחה פרטית, ואז העיניים רואות באמת את הכל אחרת. אכן ר' אלעזר צדוק היה מופלג בדבר זה של לבקש ולהודות. ה"סוד ושורש העבודה" מאריך בענין זה, לבקש ולהודות לו יתברך, כי בזה נקבע בלב האדם ההשגחה פרטית. כשאדם רגיל להודות לקב"ה ממילא רגיל הוא לראות תמיד את הטוב, עד כדי שמבין שכל הקשיים הם לטובתו. כתוב בתהילים "חסד ומשפט אשירה לך ה' אזמרה" (תהילים ק"א) דרשו חז"ל (ברכות ס') אם חסד אשירה אם משפט אשירה. לכאורה בפשוטו היה נראה שהפשוט בפסוק שאם יש את שתיהם חסד ומשפט אז אשירה, שסוף סוף עכשיו אני רואה גם את החסד לכן כשיש חסד ומשפט - אשירה. אבל חז"ל אומרים לנו שלא זה הביאור, אלא גם אם אדם נמצא במצב של רק משפט - אשירה. ההבנה בזה הוא שאם אדם מסתכל גם על החסדים שיש לו, א"כ גם אם הוא במצב של רק משפט, יבין שגם המשפט זה טובתו. זה "כל צרכי". ולכן "לך ה' אזמרה". זהו הפשוט ג"כ בפסוק "שבטך ומשענתך המה ינחמוני" (תהילים כ"ג) היתכן ש"שבטך ינחמוני", אלא השבטך ינחמוני הוא כי אני רואה גם את המשענת. בדרך כלל בני אדם מתעוררים לחשוב על הקב"ה כשהוא לא טוב להם, אז הם נזכרים בו, וכשהולך טוב כביכול שוכחים אותו יתברך. האמת אדרבה סי פונקט פארקערט, ההיפך הוא הנכון, שהרי קרבן תודה יותר גדול מכל הקרבנות, כי כשאדם מתפלל לקב"ה בעת צרה זה עדיין לא ראייה גדולה שהוא מאמין, כמו שהעולם אומר שבעת צרה נתפסים אפילו בקש אחד, לכן הוא גם אומר תהילים גם מתפלל אבל אין ראייה שמייחס את הכל רק לו יתברך. כשאדם מודה לקב"ה, חי בהודאה אליו יתברך, זה ראייה שהוא מבין שהכל מהקב"ה. הוא רץ להודות, אני מודה לך אבי שבשמים, איך דינק דיר לויב דיר טאטאלע.

הדרך להגיע למדרגה הזו, כמו שהחזו"א אמר אם תתבונן וכל דבר תייחס לו יתברך, לבקש ולהודות, בכל דבר אתה יודע "שעשה לי כל צרכי" בדרך הזו תראה תמיד את המיטיב, ואת הטוב. דער אייבישטער זאל העלפן ברוב רחמיו וחסדיו, כלל ישראל צריך הרבה ישועות, גשמי רוחני, דער מצב נישט פשוט, דער אייבישטער וועט העלפן, הקב"ה יעזור, שנזכה כולנו כל כלל ישראל בעז"ה ראשית לראות אותו יתברך, לראות את האמונה בה' יתברך את ההשגחה של ה', ממילא יקויים בנו "והבוטח בה' חסד יסובבנו" און מוועט זוכה זיין אלע, ונזכה כולנו, לכל טוב סלה.

(חלק מתוך שיחה שנמסרה בהיכל כולל "ישיבת עליות אליהו" בית שמש יום ב' חוקת ה' תמוז תשע"ח)

סיפר לי מישהו ששאל פעם את הרב'ה שלנו המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל האם מוסר ולימוד המוסר מביא לידי עצבות. אמר לו המשגיח זצ"ל "תאמין לי [ובאמת צריך להאמין לדבר כזה] שאני לא יודע מה זה עצבות".

אנחנו יודעים שהמשגיח זצ"ל עבר הרבה בחייו הפרטיים, הוא היה חולה ריאות, בלילה יכל לצאת ממנו דם, הוא היה עני, לא היתה לו פרנסה, ובישיבת מיר היה לווה כסף מבחורים אמריקאים, ועוד צרות מהבת שלו, סבל בשנחאי, מה שעבר שם בזמן השואה, ומה שהיה עם כלל ישראל, ועם כל זה הוא לא יודע עצבות מהי. מה זאת אומרת וכי היה לו לב אבן, הוה היה לו לב, א"כ מה זאת אומרת לא יודע מהי עצבות.

ההבנה בזה, כי המשגיח זצ"ל חי את זה שהקב"ה יודע מה טוב לו, דער אייבישטער טוט מיר די בעסטע. אדם חושב שידע מה טוב לעצמו, והאמת שרק הקב"ה יודע מהו הטוב, לכן אמר, תאמין לי, גלייבט מיר אז איך ווייס ניט ואס איז עצבות, אני לא יודע עצבות מהי.

צריך לדעת שלכן היצר הרע משתדל הרבה מאד בכל כוחותיו, לדכא את האדם, להביא לו כל מיני דברים, לגרום לו לכל מיני מצבים בכדי להפיל את רוחו, כי הוא יודע שעי"ז יכבוש את האדם. לא בכדי, העמידה התורה הקדושה את עבודת ה' על השמחה, "עבדו את ה' בשמחה", "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה". ומעניין שעל "עבדת" כולם מדייקים אבל על "בשמחה" לא מדקדקים.

באמת זה נורא נוראות, מלבד מה שזה הבחינה על האמונה שלך כי אם היית באמת מאמין היית שמח. מלבד זה הרי שמחה זה המעמיד של כל החיים! כולנו יודעים שהעולם הזה מלא בקשיים פרטיים וכלליים, כלל ישראל בפרט. אבער אז מלעבט מיט איהם, כשחיים איתו יתברך, הכל נראה אחרת.

אספר מעשה שנוגע לנו לחיי היום יום, היה בבני ברק תלמיד חכם הגאון ר' אלעזר צדוק טורצין זצ"ל, (הוא כתב את הספר שונה הלכות), ר' אלעזר התייחס בצעירותו והחזו"א זצ"ל ליוה אותו ער האט איהם אזי מגדל גיווען, פעם אמר לו החזו"א כך: אתה צריך לדעת שאם לא מחזקים את האמונה יום יום אז זה נחלש, נחלש, נחלש ונחלש עד שח"ו... כשיצא מהחזו"א פתאום תפס את עצמו וחשב אולי החזו"א ראה בי איזה ניצנים של קלקול, וואס זאגט ער מיר עפעס אזא וורט, מדוע אמר לי מילים קשות אלו.

ממחשבה למעשה חזר ר' אלעזר לחזו"א ושאל מה פשעי מה חטאתי, ענה לו החזו"א, ח"ו, רק רציתי שתדע שאם לא מחזקים את האמונה כל יום האמונה נחלשת. הוסיף החזו"א ואמר לו תשתדל

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

לכבוד הרב ישראל ליוש שליט"א עלון הישיבה

הראי"ם והנשיאים הישיבה בה אני לומד, מייצגים ואפילו זורעים
שכל החור יומד כל הסדרים עם חברותא. אני רוצה ללמוד
בסדר ה' לרצוה ה' חרותא, כך אני מרגיש שאני מספיק יותר
ומצויה להיכנס למוסדות בצורה שאני רוצה, ה' להיות משועבד
לחברותא, לקצב או לסגנון ה' לומד על...
כמובן אעשה מה שצוה הישיבה מבקש, אבל אני רוצה להבין
למה כ"כ חשוב ללמוד עם חברותא?

יצחק

יצחק היקר!

ראשית, אודה לך בשם הקוראים הנכבדים על שאתה מעלה נושא
כה חשוב, כי אמנם נהוג בעולם הישיבות ללמוד עם חברותא, ולרוב
הבחורים כנראה אין ניסיון גדול ללמוד ללא חברותא, אבל אם נחמד
את חשיבות העניין, הם לא יוותרו על אף חברותא בקלות, ואף יידעו
לנצל כראוי את הלימוד בחברותא...

שים לב! כשהגמרא מספרת כמה תלמידים היו לרבי עקיבא,
היא מונה אותם כ'זוגות': "שנים עשר זוגות תלמידים היו לו לרבי
עקיבא", מדוע היא לא מונה אותם קצר וברור יותר: "עשרים
וארבעה אלף תלמידים..."?

ללמדך! שזוהי צורת 'תלמיד', כך לומדים, בזוגות! היחיד לא נספר.
כל ישותו ומהותו זה רק כשהוא עם בן זוג. לבד, הוא רק מחצית...
אחרי שלמדנו מהגמרא שהלימוד עם חברותא הוא באמת חשוב,
נפרט אחדים מהמעלות הרבות שבזה:

פתיחות החשיבה:

בחור שלומד לבד, הוא מקובע לדפוס המחשבה שלו. באופן טבעי,
כל אחד מייצר לעצמו כיוון חשיבה ופיתוח של הסוגיא כפי שהוא
רואה אותה, והוא כלל אינו מעלה על דעתו שיש כיוון חשיבה נוסף.
הקושיות שהוא מקשה, ההערות שהוא מעיר בסוגיא, הן לטעמו
הנקודות שעליהן צריך להתעכב, ובמיוחד נקבע שזה עיקר הסוגיא.
כשהוא ילמד עם חברותא, הוא ישמע כיוונים נוספים, יועלו נקודות
והערות אחרות שעליהן הוא כלל לא חשב ולא העלה אותן על
דעתו, והן עשויות לשפוך אור על הסוגיא כולה. אין ספק שדעתו
של החבר תשביח אף את ההערות והסברות שהוא העלה בעצמו.

יכולת ההקשבה:

תורתנו הקדושה נמסרת ונלמדת מרב לתלמיד, כדברי המשנה באבות:
'משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו'". לא תמיד קל להקשיב
לרב או לחבר. לפעמים קל יותר לדעת לבד. הלימוד עם החברותא,

ההאזנה לדבריו, ופעמים רבות, אף ההסכמה עם דעתו, יחזקו אצל
הלומד את יכולת ההקשבה. לימוד משותף, מטמיע בלב השותפים
ללימוד את ההבנה הבסיסית שדעתו של היחיד הנכונה והצודקת לא
תיגרע אם הוא ישמע דעה נוספת. אדרבה, כך לומדים תורה! קבלה
מהרב, מהחברותא ומכל מי שמברר יחד איתך את האמת...

ביקורת:

יצא לי לא פעם לדבר בלימוד עם בחורים מוכשרים מאוד על סוגיא
שהם למדו וברירו לעומקה. מצורת הגישה שלהם אל הסוגיא,
ומהסברות שהם חידשו, ניכר היה כי הם אכן השקיעו רבות בבירור
הסוגיא, אך הם עשו זאת לבדם, בלי לשתף אף אדם בסברותיהם
ובדרך שהם הגיעו אליהם. ניכר היה כי הלימוד שלהם לא עבר את
שבט הביקורת...

למה לי להרחיק ולהביא ראיות מבחורים אלו. אני חש ראייה כזו על
בשרי כמעט כל יום, אינו דומה שיעור שאני מוסר בישיבה ולמדתי
קודם את תוכנו עם חברותא, לשיעור שלצערי לא הספקתי ללמוד
אותו עם חברותא. והסיבה פשוטה, כי אם לא היה לי חברותא,
השיעור לא 'הוכה' בשבט הביקורת. כשאדם אחר שומע את
הסברות שלך, הוא לא מתווכח איתך... הוא מעיר וממילא מאיר
אותם ומשביח אותם...

כושר הסבר:

בעזה"ל עוד תזכה למסור שיעורים בכולל, בקהילה או בישיבה,
לימוד עם חברותא מפתח את כושר ההסבר שלך, וכשרון הסבר,
הוא כשרון בפני עצמו שאינו קשור כלל להבנה. גם מי שניחן
בכשרון הבנה מפותח, הוא לא בהחלט זכה גם בכושר הסבר. בעלי
כשרון רבים צריכים לפתח את כושר ההסבר שלהם, ובלמוד עם
חברותא אתה זוכה בזה מן ההפקר, בנוסף לכל המעלות הנזכרות.

שיפור ה'מידות הטובות':

אחרי כל המעלות הלימודיות שיש בלימוד עם חברותא, ישנה מעלה
נוספת שקשורה לדרך ארץ קדמה לתורה. הלימוד עם חברותא
מפתח את ההתחשבות בזולת, כי כדי ללמוד עם חברותא, צריך
לדעת להקשיב. פעמים רבות שחייבים לשנות את קצב הלימוד או
את צורת הלימוד, רק כדי שיהיה נוח גם לחברותא, וזה מחשל ומחזק
את ההתחשבות בצרכים של הזולת. אלו הרגילים ללמוד הרבה
לבד, יקשה עליהם לוותר לחברי חדר שלהם, לא כי הם רעים, אלא
כי הם לא התרגלו לחלוק את חייהם עם האחר. לעומתם, הלומדים
הרבה עם חברותא, עושים זאת בלימוד. הם מקשיבים בזמן שהיו
מעדיפים לדבר. הם מאיטים את קצב הלימוד בזמן שהיו מעדיפים
למהר. הם מתרצים בעל כרוחם כשהיו מעדיפים להקשות וכו' וכו'.
וזה משפיע על התנהגותם בפנימיה ובחדר האוכל.

בהצלחה!

לזמן, אפילו שיש לך משהו שאתה רוצה לומר, אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.

אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.

אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.

אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.

לזמן, אפילו שיש לך משהו שאתה רוצה לומר, אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.

אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.

אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.

אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.

אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.

אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה. אתה צריך לומר את זה בצורה נכונה.